

TUẦN BÁO GIẢI TRÍ VÀ GIÁO DỤC

CHỦ NHIỆM
NGUYỄN HÙNG TRƯỞNG

thiếu nhi

CHỦ BIÊN
NHẬT TIẾN

107

KỶ NIỆM BÌNH ĐỊNH VƯƠNG LÊ LỢI

TIN SINH HOẠT GDTN

Ban điều hành trân trọng thông báo cùng toàn thể anh chị em trong Gia Đình Thiếu Nhi toàn quốc rằng để tránh những sự thất lạc, hiểu lầm, kể từ nay, tất cả các chi nhánh khi sinh hoạt, nên phân thành từng toán nam và nữ riêng biệt. Hiện nhiên chúng ta đều là những thành phần trong sáng, nhưng sự phân ra như vậy càng làm cho chúng ta được thoải mái hơn trong các trò chơi có sự va chạm như chạy nhảy, khoác vai nhau, v.v...

Mong rằng các bạn sẽ hiểu và lưu ý tránh những hành động dễ cho mọi người có thể nghi ngờ, xuyên tạc.

Cũng kể từ nay, mỗi sáng chủ nhật, gia đình Thiếu Nhi trung ương (gồm tất cả các em cư ngụ tại Saigon, Gia Định, Chợ Lớn) sẽ họp mặt tại vườn Tao Đàn. Các em đều có thể tham dự.

BAN ĐIỀU HÀNH GDTN

TIN QUẢNG TÍN

Ban điều hành Chi nhánh G.D.T.N. Quảng Tín tin cho các bạn rõ:

Chi nhánh G.D.T.N. Quảng Tín tạm ngưng các buổi sinh hoạt trong một thời gian để bổ túc những ưu khuyết điểm và trong khi chờ ban điều hành Trung Ương xin phép Bộ Nội Vụ, chúng ta sẽ sinh hoạt rộng rãi hơn.

TIN ĐÀ LẠT

Đề G.D.T.N. các địa phương thân thiện nhau hơn trong sự liên kết và bổ khuyết sinh hoạt lẫn nhau, GDTN ĐÀ LẠT xin đưa ý kiến:

— Các chi nhánh địa phương sẽ trao đổi nhau:

- a) Hình thức và nội dung của tổ chức
- b) Danh sách, địa chỉ và hình đoàn

— Nếu các chi nhánh bạn đồng ý, xin viết thư về 07B Cường Đề ĐÀ LẠT.

GIẢI ĐÁP ĐỒ VUI CÓ THƯỞNG KỶ 105

1) Đó là con KẾT. Kết mà không có tiền bỏ vào thì buồn lắm nhĩ.

2) Dĩ nhiên, vì bóng đèn đã được gỡ xuống nên ba Cu Ti vẫn tỉnh bơ.

Tuần này, hầu hết các bạn đều đáp trúng câu thứ 2 nhưng lại sai câu thứ 1. Chỉ có một dân kẹp tóc đã anh dũng vào chung kết. Kỳ sau quý vị ráng lên nhĩ.

Giải độc nhất:

Nguyễn thị Hồng 167 Trương Vĩnh Ký Vĩnh Long.

Bạn Hồng cứ ngồi tà tà ở nhà, số báo 108 sẽ bay tới tận tay bạn.

DANH SÁCH ĐỘC GIẢ DÀI HẠN

Vinh Hân hợp thư 116 Chung Viện Thừa Sai Đalat từ 103 đến 144 — Sư huynh Laurent Vui, 1 Bá Đa Lộc, trường La San Adran Dalat từ 101 đến 150 — Tôn nữ Tuyết Nhung 220/94D Trương minh Giảng Saigon 3 từ 105 đến 129.

HỘP THƯ

Chị ĐỖ PHƯƠNG KHANH trả lời

Em Nguyễn Sáu, Gia Định: Em đón coi số 109 sẽ có chỉ cách học cho mau thuộc nghe em.

Em Nhật Nam, Nha Trang: Các em cảm thông T.N. vì chính các em phải bỏ dự định ra đặc san bởi lẽ giá giấy đã vọt lên quá cao. Chị ước mong tất cả các em đều có tấm lòng rộng mở để cảm thông với mọi nỗi khó khăn trong đời sống. Lúc này, các em cũng nên tạm ngưng sinh hoạt, chỉ thăm viếng giúp đỡ nhau trong tinh thần ái hữu, làm các công tác xã hội là hơn em ạ.

Em Ni Na, Đà Lạt: Về y phục, chị đồng ý với em. Nhưng mọi sự đều phải từ từ mà uốn dần. Treo bút là không được đăng bài trên báo đó nữa. Không nên gửi một bài tới nhiều báo. Bài viết giấy nào cũng được, miễn là bỏ trắng một mặt và chữ viết cho rõ ràng nghe em.

Em Lê Hồng Vũ Phương, Saigon: Nếu kỳ này mà không thấy có tên, thì tức là thư đã thất lạc, viết lại bài khác gửi về vậy, em nhĩ.

Em Bảo Quỳnh, Saigon: Em là một cô bé có tâm hồn rộng rãi. Đời em sẽ sung sướng nếu em cứ giữ được tinh tốt như hiện nay nghe em.

Em Phan Thanh Nguyên, Phong Dinh: Chị rất cảm động khi đọc thư em. Nếu tất cả mọi người đều tốt, thì thế gian này đã là thiên đường! Mong em đừng nản chí nhĩ.

Em Kha Ly Minh, N.T: Dầu có pha màu là dễ phân biệt giữa dầu của chính phủ và của dân chúng, phẩm chất thì cũng vậy. Em nên tập với màu vẽ. Việc báo gửi tới em có bị thất lạc không thì chị không biết, vì tùy theo lương tâm của người chuyển, nghe em.

Em Lương Văn Bình, Tam Kỳ: Em nhỏ tuổi mà thật tế nhị. Xin Thượng Đế gìn giữ cho tâm hồn em đẹp mãi như ngày nay em ạ.

Em Trần Tiến Đạt, Cần Giuộc: Người nào có thái độ thay đổi nhanh chóng, các cụ gọi là trở mặt như trở bàn tay, đừng thất lạc làm chi em nhĩ.

Em Lê Kim Luân, Biên Hòa: Tại bài của em tới trễ. Về trên giấy trắng nghe em.

Em Lê Văn Sinh, Kiến Hòa: Chị hiểu nỗi buồn của em. Đáng lẽ những người dơ phải biết giữ lời hơn mới phải. Lời mình nói làm cho người khác đau lòng thì không khác gì loài rắn phun nọc độc mà thôi. Đừng buồn. Đạo chị học lớp nhất có một anh bạn đã có vợ. Bọn chị cũng ngu ngốc như mấy người em kể, cũng chế giễu anh ấy sao lớn quá mà còn học lớp nhất. Nhưng rồi cái lòng tốt và những cử chỉ đáng hoàng của anh ấy làm bọn chị mắc cỡ, thấy mình chỉ đáng em út anh ấy thôi. Ở đời còn nhiều giá trị khác ngoài mấy bài học trong trường, không phải cứ ngồi một lớp là trình độ bằng nhau, em ạ.

Em Lưu Dũng, Diên Khánh: Bị kiểm duyệt! Vụ đó chị buồn lắm em ơi.

Em Nguyễn Xuân Anh, Quảng Ngãi: Chị mừng thấy em và Phương gặp lại nhau với niềm cảm xúc của tình bạn trong GDTN. Vui quá hai em nhĩ.

Em Hoàng Tường Vũ, Saigon: Báo đóng bộ có bản tại các hiệu sách. Em đừng gửi làm chi mất công em ạ.

Em Bùi Trọng Cường, Pleiku: Tòa soạn gửi hai bộ 1 và 2. Báo dễ bị thất lạc. Báo bộ vừa đẹp vừa có giá trị. Em bù thêm 400đ nữa là được nhĩ.

Em Trần Việt Thi, Pleiku: Đôi khi vì không ưa nhau, người ta xuyên tạc để gây sự hiểu lầm, làm hại nhau đó mà em.

Em Thủy Nam, Saigon: Bài do chú N.T. lựa. Đừng giận vì chị trả lời trễ nghe em. Chị phải trả lời lần lượt em ơi.

Em Tiên Dung, Saigon: Mấy số báo em thiếu đều có bản tại nhà sách Khai Trí đó em.

Em Thu Hằng, Vũng Tàu: Báo T.N. bán được ít vì thời buổi khó khăn em ạ. Em cứ coi các báo khác, đọc lành mạnh thì đình bản, rồi thì thành bản nguyệt san là đủ rồi, em nhĩ!

Em Trần Bảo Vi, Saigon: Nếu tính mẹ hay là lớn thì chỉ có cách đừng làm cho mẹ nổi giận là hơn. Chị không thể chỉ cho em chi tiết, nhưng em là con, liệu đoán ý mẹ mà chiều em nhĩ.

Em Vũ Hồng Ngọc, Nha Trang: Em là Thiếu Nhi lưu động. Ở tỉnh nào thì tham dự sinh hoạt tại tỉnh đó nghe em.

Em Tạ Chí Thân, Qui Nhơn: Chị thông cảm với thiện chí của em. Đừng buồn. Công việc của chúng ta hoàn toàn do tự nguyện. Vội làm chi em.

Em Châu Bích Ngọc: Đọc nhiều sách Giảng Văn em ạ.

Năm Thứ Ba — Số 107 — Ra ngày
14-9-73. Giá 70đ

MỤC LỤC

• Thư Chủ Nhiệm của Nguyễn Hùng Trương 1 • Truyện ngắn : Một trận công đồn của Em Pi 4 — Người con có hiếu của Nhật Thủy (dịch) 7 — Ước mơ hồng của H. Nghi 16 — Buổi sáng lạ của Cô Biếc 20 — Bé Thu của Đan Thu 22 • Bút ký : Những ngày đi bán báo Thiếu Nhi của Đặng Hoàng 10 — Ô chữ, à quen quá rồi của Trần Linh Nga 15 • Nhạc : Nước non Lam Sơn của Hoàng Quý 2 • Thơ : của Mộng Du, Vi Vũ, Hùng Vũ, Hà Vi Phạm, Thảo, Bạc Hà, T.H. Nguyệt Thi, Vy Ty, Hoa Châu Thỏ • Định Gô : Ba khoan, ba... sáng 9 • Sự tìm, biên khảo : Cuộc khởi nghĩa của Lê Lợi 3 — Hai giai thoại về Lê Lợi 5 — Bất cá lưỡi kiếm bằng cung tên của Đặng Hoàng 6 — Thủy cầu của Huy Yên 14 — Báo hí của Vịt Mò 19 • Giải trí : Ô chữ Nhà Lê của Trần Linh Nga 8 — Đố vui hàng tuần 8 • Vườn HỒNG : Suối Mát của Đỗ Phương Khanh 12 — Chọi của Mai Lộc 13 — Tay ngọc bên bếp hồng : Bánh đúc của Ngọc Thủy 13 — Mẫu thêu của Vi Vi 13 • Tranh phim : Cùng đi với tử thần của Nguyễn Tài 17 • Truyện dài : Bức thư mất trộm của Edgar Poe, Thu An phỏng dịch 23 — Những dấu chân chim của Nhật Tiến 24.

TRANH BÌA CỦA VIVI
HƯỚNG VỀ LAM SƠN

TÌM ĐỌC TRANH BÌA LUNG TỪ
SỐ NÀY MỘT TRUYỆN TRANH
BẰNG MÀU RỰC RỠ CỦA
J. L. PESCH
CỘP SÚT CHUÔNG.

TUẦN BÁO GIẢI TRÍ VÀ GIÁO DỤC

Thiếu nhi

Tòa Soạn : 159 Thiệu Trị — Phú Nhuận — Sài Gòn — Đ.T. 42152

Cơ Sở phát hành : 62 Lê Lợi Sài Gòn 1 — Đ.T. 20.348.

Chủ Nhiệm : NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG — Chủ Biên : NHẬT-TIẾN

• THƯ CHỦ NHIỆM gửi các em Thiếu Nhi

Các em thân mến,

Chúng tôi xin nói chuyện với các em hôm nay về hành động làm cho người ta không ưa mình, hay nói đúng hơn làm cho người ta ghét mình, đó là cư xử độc tài.

Nhưng độc tài là gì? Đây là hành động chuyên chế, giành tất cả quyền hành, quyền lợi cho mình hay cho nhóm mình.

Nói đến độc tài là chúng ta liên tưởng đến Tần Thủy Hoàng nhà độc tài khét tiếng ở Trung hoa, hay hình ảnh nhà lãnh tụ Đức quốc xã Hitler hoặc nhà lãnh tụ Ý, Mussolini hồi đệ nhị thế chiến! Gần đây, chúng ta cũng thường nghe nói đến chế độ độc tài này hay chế độ độc tài nọ.

Còn cử chỉ độc tài là thế nào?

Ông Raymond de Saint Laurent đã giải thích như sau : «Đó là cử chỉ của những người không chịu chấp nhận những ý kiến của người khác, muốn bắt người khác phải theo ý kiến và phương pháp của mình, không chịu một ý kiến nào trái ngược với mình, không chịu chấp nhận một sự gì đi ra ngoài những điều chỉ dẫn của mình, dù sự đi sai lạc này có thể đưa tới những kết quả tốt đẹp.

Những kẻ chuyên chế độc tài loại này chúng ta thường gặp rất nhiều, hàng vạn, hàng triệu người...

Đó là những kẻ cứng đầu cứng cổ không chịu cho bất cứ ai tổ bày ý kiến trái ngược với ý kiến mình, không chịu theo bất cứ một lời khuyên của bất cứ ai.»

Như vậy, khi nói đến độc tài, chúng ta không nên chỉ nghĩ đến những nhà chính trị, những chế độ chuyên chế, mà chúng ta nên để ý đến những người sống bên cạnh chúng ta và ngay cả chúng ta đã có biết bao hành động độc tài. Một khi chúng ta bắt ép em chúng ta ăn hủ tiếu khi nó thích ăn phở, chúng ta bắt ép nó mặc màu cam, khi nó thích màu xanh là chúng ta cư xử độc tài rồi.

Người ta ai cũng thích tự do. Nếu chúng ta bắt buộc người ta theo ý kiến mình, tức là chúng ta xâm phạm đến tự do của người khác, chúng ta cư xử độc tài, chúng ta đã làm mất cảm tình rồi vậy.

Các em thân mến,

Các em nên nhớ chớ bao giờ xen vào công việc riêng của người khác, trừ phi khi người ta cần đến các em. Các em nên trọng tự do của mọi người và các em nên ghi vào lòng cư xử độc tài là hành động rất vụng về, làm mất lòng người.

Tránh không hành động, cư xử độc tài, các em gây được cảm tình của mọi người, nhờ đó các em đi đến thành công

Thân mến

NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG

Thiếu nhi 1

TẠI SAO?

Tại sao các bác sĩ dùng búa gõ nhẹ gõ vào đầu gối chúng ta?

Vì ở đầu gối, các phản ứng của dây thần kinh là nhanh hơn cả, khi bị gõ vào đấy, chân ta sẽ tự động phóng về phía trước. Nếu phản ứng đó xảy ra ngay lúc bị búa gõ gõ vào thì bác sĩ biết là các dây thần kinh của bệnh nhân rất tốt, và cơ thể bệnh nhân tự động thích hợp với hoàn cảnh bên ngoài.

Tại sao khi bị lạnh ta lại nổi da gà?

Ở mỗi chân lông trên làn da có một bắp thịt nhỏ, có thể co lại được. Khi bị lạnh, dây thần kinh được truyền lệnh tự động làm co các bắp thịt đó lại để làm nóng da, để bảo vệ cơ thể. Khi nào ta cảm thấy khó chịu cũng vậy. Khi đó trên da sẽ nổi lên các chấm nhỏ như da con gà sau khi đã bị vật trụi lông.

Tại sao người ta lại ngáp?

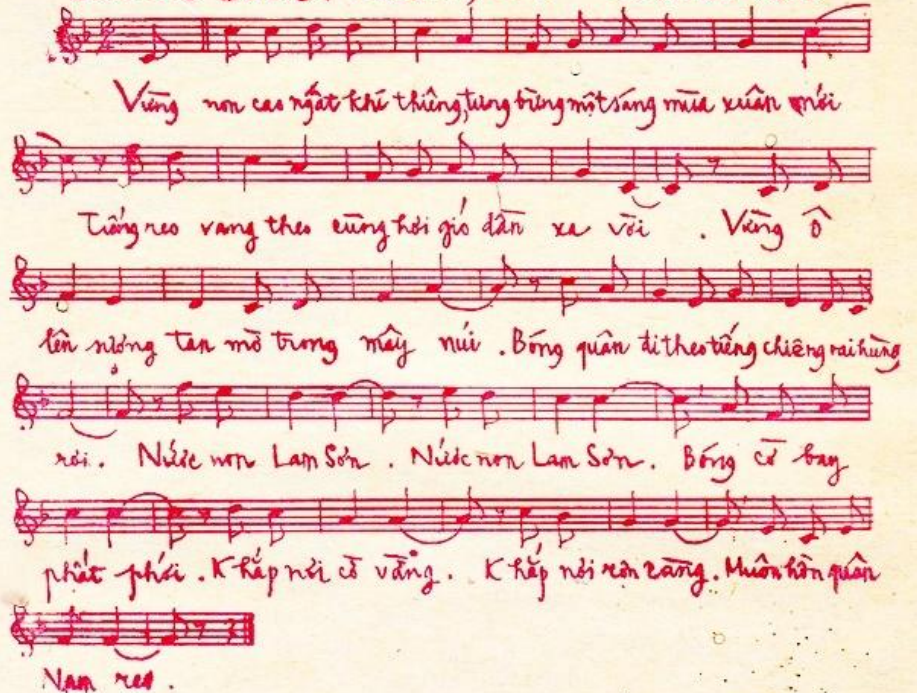
Người ta thường ngáp khi nào đói bụng hay buồn ngủ. Có khi chán nản cũng làm cho người ta phải ngáp. Khi ngáp, người ta hít vào rất nhiều không khí, trong đó có dưỡng khí làm cho thân thể khỏe khoắn hơn. Tuy vậy khi nào ngáp, chúng ta cũng nên đặt tay lên miệng che đi, kéo sẽ bị người khác cười là bất lịch sự đấy.

Tại sao các cụ già có tóc bạc?

Màu tóc có được là nhờ một chất sắc tố, các chất này cũng làm da ta có màu vàng hoặc nâu v.v., Tóc bạc là vì thiếu chất sắc tố đó, thường thì người già mới có tóc bạc nhưng đôi khi người trẻ tuổi cũng có thể có. Người ta nghĩ rằng tóc bị bạc là vì da đầu bị biến thể hay là vì có những hạt không khí

thiếu nhi 2

NƯỚC NON LAM SƠN HOÀNG QUÝ

rất nhỏ ở chân tóc làm cản ngăn sự nhuộm tóc thành đen hay nâu.

Tại sao sao sáng?

Các ngôi sao là các mặt trời ở rất xa chúng ta, cũng như mặt trời, chúng cháy và phát ra sức nóng và ánh sáng. Nhưng vì chúng ở quá xa nên ta trông chúng có vẻ rất nhỏ, và ta chỉ nhìn thấy ánh sáng của chúng mà thôi.

Những ngôi sao là những khối khí rất lớn, gồm có nhiều nhất là khí hydro, trong khối khí ấy, có rất nhiều phản ứng nguyên tử. Các nguyên tử va chạm nhau luôn và chính vì lẽ đó mà chúng phát ra ánh sáng và sức nóng. Những ngôi sao phát ra các tia sáng và phải sau hàng triệu năm, ánh sáng, đó mới tới địa cầu được. Dầu quãng cách xa như vậy mà ta cũng vẫn thấy được chúng.

Tại sao ta lại ngáy lúc ngủ?

Khi ngủ ta ngáy là vì mở miệng rộng, khi đó lúc thở sẽ phát ra tiếng động ồn ào. Nhất là nếu ta nằm ngửa. Trong vị trí này, màng của khẩu cái sẽ rơi vào phía sau cổ họng. Hơi thở đi qua làm màng đó rung lên phát ra tiếng động, tiếng động này vang lên thêm vì sự cộng hưởng ở trong miệng, cũng như âm thanh dội trong cái trống hay cái thùng đàn vậy.

HUÝT SÁO HẢ? 50 NĂM TÙ!

Hầu tước Augustin xứ Feller là người đã hy sinh cả cuộc đời cho nghệ thuật huyết sáo.

Đầu năm 1786, nhân một buổi coi hát, khi Hoàng Hậu Marie Antoinette bước vào hí viện, sắc đẹp lộng lẫy của bà đã khiến ông huyết gió để tỏ lòng thần phục. Nhưng Đức Vua Louis rất không ưa cái lối suy tôn Hoàng Hậu kiêu đồ, bèn hạ lệnh tống giam ông vì tội phạm thượng.

Lẽ ra thì ông đã được thả, nhưng sau đó cách mạng nổi lên, ngai vàng sụp đổ, Vua và Hoàng Hậu bị hành hình, vì có nhiều việc lớn quá nên người ta quên mất ông. 50 năm sau, ông được tòa tuyên xử trả tự do. Nhưng lệnh chưa được thi hành thì lại xảy ra đảo chính. Thế là ông vẫn còn nặng nợ với nhà tù. Mãi đến năm 1836, khi người đẹp Antoinette mà ông đã ngưỡng mộ đã nằm yên dưới lòng đất gần nửa thế kỷ, ông được trả tự do hoàn toàn, năm đó ông vừa tròn 72 tuổi. Các em hay huyết gió nghĩ sao về cuộc đời ông Hầu tước này!

— Đọc sách mà không suy nghĩ như ăn mà không tiêu hóa.

E. BURKE

CUỘC KHỞI NGHĨA CỦA LÊ LỢI

Các cuộc nổi dậy của con cháu nhà Trần: Giản Định Đế, Trưng Quang Đế đều bị dẹp tan. Đến giữa năm 1414, quân Minh coi như bình định xong các phong trào kháng chiến. Ách đô hộ được củng cố.

Năm 1416, Trương Phụ cho tuyển binh sĩ để chiến đấu dưới cờ quân Minh, dùng người Việt để cai trị, đàn áp người Việt. Nhưng nhân dân Việt Nam vẫn không bỏ rơi công cuộc tranh đấu. Ngày mồng 2, tháng Giêng năm Mậu Tuất tức ngày 7 tháng Hai năm 1418, Lê Lợi dựng cờ khởi nghĩa ở Lam Sơn.

Lê Lợi lớn lên trong tình trạng nhiều khó khăn. Lúc quân Minh xâm chiếm đất đai, đặt nền đô hộ vơ vét của cải hà hiếp dân đen. Nhìn thấy cảnh quốc phá gia vong Lê Lợi càng nuôi chí quật cường. Ông là người hào trượng giàu có dùng tiền bạc mua chuộc quan lại nhà Minh để chúng đừng chú ý vì lúc bấy giờ Trương Phụ đang lùng tìm những nhân tài ẩn dật mua chuộc, ép bức ra cộng tác và nếu mua chuộc, dọa dẫm không được thì trừ khử đi để khỏi to về sau. Lê Lợi đọc kinh sách, binh thư rất rộng. Bỏ gia sản ra để thu phục nhân tâm, kết nạp bằng hữu nên nổi tiếng là Mạnh Thường Quân.

Đối với những lời dụ dỗ, bả công danh, sự đe dọa của quân Minh, Lê Lợi thường tâm sự cùng bạn bè thân thuộc: «Làm trai ở đời nên giúp nạn lớn, lập công to lưu tiếng lại nghìn năm chớ sao chịu cam tâm làm tối tăm cho người».

Quanh ông có nhiều người cùng chí hướng như Lê Văn An, Lê Văn Linh, Lê Thuận, Trịnh Khả, Bùi quốc Hưng, Nguyễn Sĩ, Lê Sát, Trịnh Lỗi, Lê Ngân, Lý Triện, Đinh Lễ. Họ cùng họp mưu với Lê Lợi, bàn việc lớn. Chọn được ngày lành tháng tốt, Lê Lợi cho dựng cờ ở núi Lam, truyền hịch đi khắp nơi kêu gọi nhân dân tham gia công cuộc. Khởi đầu, lực lượng của Lê Lợi chỉ gồm có 200 quân Thiết kỵ, 200 nghĩa sĩ, 200 dũng sĩ, 35 Võ quan, và 14 thớt voi. Phục vụ cho lực lượng chiến đấu đó có một số văn quan và những người lo việc vận lương được tất cả là 2000 người. Tính ra, lực lượng chiến đấu chỉ có 635 người với 14 thớt voi.

Trong khi đó, quân Minh cộng

với quân số do họ tuyển dụng ở nước ta có ít nhất cũng hai mươi vạn. Khâm định Việt Sử Thông Giám Cương Mục có ghi về việc tuyển mộ binh lính của quân Minh như sau: «Các hộ ở dân gian cứ 3 người thì lấy một, mỗi hộ tính theo tiêu chuẩn là 3 xuất đinh, duy từ Thanh Hóa trở vào, dân số ít ỏi, nên mỗi hộ tính theo tiêu chuẩn hai xuất. Số lính này đem chia ra cho phụ thuộc vào các vệ, sở. Chỗ nào đủ không phải là vệ, sở nhưng là chỗ xung yếu cũng thành lập đồn lũy, lấy lính ở dân cho xung vào việc canh giữ».

Lê Lợi xưng là Bình Định Vương, cầm đầu một đạo quân ít ỏi để chống nhau với một lực lượng đông hơn gấp trăm lần, mười năm gian lao kháng chiến của Lê Lợi đã tạo nên những trang sử huy hoàng cho dân tộc, biểu lộ được tinh thần quật cường, bất khuất của giống nòi. Bình Định Vương Lê Lợi đã đi vào lịch sử một cách vẻ vang như bao nhiêu minh quân, lương tướng ngày trước. Sự nghiệp hiển hách đó chứng tỏ khả năng vượt bậc của dân tộc V.N. một dân tộc ít ỏi sống trên một giải đất nhỏ cạnh một đế quốc vĩ đại không ngừng nuôi mộng xâm lăng.

Giúp Bình Định Vương trong lúc long đong vất vả lo toà chức công cuộc kháng chiến chống quân Minh có biết bao bậc võ tướng, văn thần, mà trong số đó nổi bật nhất, là Nguyễn Trãi. Tất cả tài thao lược, tất cả cơ mưu sáng suốt của Nguyễn Trãi phải có một nhân vật mang chí lớn, thừa tài cao là Lê Lợi để thực hiện. Cơ nghiệp của Lê Lợi phải có bộ óc siêu việt của Nguyễn Trãi giúp vào. Nguyễn Trãi và Lê Lợi phải ở vào cái thể nương tựa nhau mới dựng được huân nghiệp đề đời, mới tạo nên chiến công rực rỡ đánh gục kẻ xâm lăng, giải thoát cho dân tộc khỏi kiếp sống nô lệ lầm than. Thiếu Lê Lợi, Nguyễn Trãi không thể tạo được môi trường thuận tiện để thi thố tài năng. Thiếu Nguyễn Trãi, Lê Lợi không có bộ óc tham mưu sáng suốt. Tài thao lược của Nguyễn Trãi đã giúp Bình Định Vương Lê Lợi chuẩn bị được thời cơ, nắm được sự hậu thuẫn vĩ đại của toàn dân, hoạch định đường lối tất thắng.

Lịch sử Việt Nam viết về giai đoạn này, nhắc đến Lê Lợi không bao giờ thiếu Nguyễn Trãi đi kèm một bên. Thực đúng như lời viết

trên lá của Nguyễn Trãi. «Lê Lợi vi quân, Nguyễn Trãi vi thần». Lê Lợi đáng bậc làm vua, đáng là nhà lãnh tụ, Nguyễn Trãi xứng là bậc công thần có một không hai. Cái thể của Lê Lợi lên cao khi gặp được Nguyễn Trãi, cái tài của Nguyễn Trãi bộc lộ trọn vẹn khi phò giúp Bình Định Vương Lê Lợi. Cái thể và cái tài đó được đem ra sử dụng để «giúp nạn lớn, lập công to», (1) để đánh đuổi được «quân cường Minh đã thừa cơ tứ nước, bộn gian tà còn bán nước cầu vinh», (2) đã «nướng dân đen trên ngọn lửa hung tàn, vùi con đỏ xuống dưới hầm tai vạ». (2)

Nguyễn Trãi đã cùng dự với Lê Lợi trong sự nghiệp vẻ vang nhất là đánh đuổi quân xâm lược cởi bỏ xích xiềng nô lệ cho dân tộc, trung thành với truyền thống anh hùng của giống giống lạc hồng.

(1) Lời của Lê Lợi.

(2) Trong Bình Ngô đại cáo của Nguyễn Trãi.

— Bỏ tự ti, chỉ trích kẻ khác và nhìn vào chỗ tốt của họ, nhờ vậy con người sẽ trở nên khoan dung.

P.V.

Một trận công đồn

EM-PI

Năm Kỷ hợi, 1419, hơn một năm sau ngày vì anh hùng áo vải Lê Lợi tự xưng Bình định Vương, truyền hịch kêu gọi giặc Minh phải rời khỏi nghĩa. Bọn quan lại nhà Minh vẫn ung dung vor vét, bóc lột tận xương tủy nhân lực, tài sản người dân Việt. Đối với chúng, những cuộc nổi dậy của dân ta là những chiếc gai nhọn cản trở « công cuộc khai hóa » của chúng không ít. Vì vậy, khi trận tấn công của tướng nhà Minh Mã Kỳ vào lực lượng Bình định Vương không tiêu diệt được toàn bộ nghĩa quân. Bọn Hoàng Phúc, Trần Trí, nắm quyền cai trị nước ta, hạ lệnh cho bọn quan lại ở Thanh hóa phải tìm cách tận diệt cuộc kháng chiến cho kỳ được.

Thời kỳ này lực lượng nghĩa quân còn phân tán. Bình định Vương luôn áp dụng chiến thuật du kích. Đồn nào không phòng bị, nghĩa quân liền tiến đánh chiếm vũ khí, lương thực rồi rút về những căn cứ bí hiểm. Lối đánh này làm giặc Minh rất bức tức, nhưng đánh bất lực vì chúng không rõ doanh trại quân ta ở đâu để tấn công.

Cuối cùng, bọn quan lại nhà Minh ở Thanh hóa khuyên bọn tướng dưới quyền trấn giữ các đồn binh nên dùng mưu kế triệt hạ nghĩa quân.

Và một mưu mô thâm độc của bọn tướng Minh đang thành hình...

Đêm hôm đó, vào khoảng thượng tuần tháng tư, 1419. Trời đã sang canh ba tại một thị trấn khá lớn gần con sông Mã. Mọi nhà đều đóng cửa im lìm. Vài ngọn đèn lồng treo tỏa ánh sáng mập mờ xuống con lộ chính vắng tênh.

Một bóng người vận võ phục, lưng lưng trên vai một thanh trường kiếm xuất hiện ở đầu phố. Hắn thở

phì phò nhọc mệt. Bỗng từ xa có tiếng vó ngựa rầm rập và tiếng loa thét vang:

— Nghe đây, nghe đây! Một tử tội vừa hành thích hụt quan Trấn đồn Nga Lạc. Hắn đang chạy vào thị trấn. Mọi nhà đều phải khóa chặt cửa để phòng hãm xâm nhập. Nghiêm lệnh nhà Đại Minh. Nếu trái lệnh là xử trảm.

Từ tội nghe tiếng loa càng bấn loạn tinh thần. Hắn nghĩ mình quả đại đột khi chạy trốn vào nơi đây. Hy vọng thoát được tay giặc thật mỏng manh. Nhưng... một cánh cửa ở căn nhà nọ sịch mở. Một người trai trẻ bước ra:

— Này, tráng sĩ mau vào đây ẩn núp. Có chúng tôi bảo bọc, đừng ngại.

Từ tội mừng rỡ theo chân người ấy bước nhanh vào nhà. Cánh cửa đóng ập lại vừa lúc quân Minh tiến tới đầu phố. Bỗng người tử tội đã mất hút. Bọn chúng đâu biết rằng từ tội vừa được nghĩa quân của Bình định Vương cho ẩn náu. Người trai trẻ tên là Lê, anh và một anh bạn khác sống ở đây khá lâu. Ngoài mặt họ vẫn buôn bán, sinh hoạt như bao người thường dân. Nhưng mấy ai biết họ là tài mắt của Bình định Vương hoạt động ở thị trấn này. Đêm nay, họ bắt gặp người tử tội đồng chí hướng liền đưa xuống căn hầm bí mật trong nhà trốn tránh. Và trong đêm từ tội cũng được đưa ra khỏi thị trấn bằng đường hầm từ căn nhà nghĩa quân đến ngoài đồng ruộng quanh thị trấn. Nhờ vậy cuộc lục soát của giặc Minh suốt đêm hôm đó hoàn toàn vô hiệu. Phải chăng nghĩa quân đã làm một việc có ích cho cuộc kháng chiến?

Trời sáng tươi. Nắng mai nhảy

múa khắp nơi bên ngọn núi Chí Linh. Phong cảnh thật hùng vĩ, đẹp đẽ. Cây cỏ vẫn mang sắc thái tươi tốt như chưa bị gót giày quân xâm lược dẫm xéo. Và ngọn núi hẻo lánh Chí Linh lần này là nơi ẩn thân bí mật của quân kháng chiến Bình định Vương sau trận bại binh đầu năm ngoái.

Trên đỉnh ngọn núi, mặt bằng phẳng và rộng rãi, quang cảnh uy nghiêm. Hai hàng nghĩa quân đối diện xếp thành hàng rào từ lưng chừng bậc tam cấp đến một mái lá. Bên trong Bình định Vương Lê Lợi ngồi nghiêm chỉnh trên một phiến đá. Vương bận quần áo vải thô sơ. Đầu chít khăn đen. Chân mang đôi giày bạc phếch. Xung quanh Vương là tá hữu chư tướng. Cuộc họp nội bộ vừa xong. Mọi chuyện binh thường. Duy chỉ có vấn đề làm Vương rối trí mấy hôm nay: lương thực gần cạn.

Vương còn đang trầm ngâm thì từ dốc núi, anh nghĩa quân Lê dẫn một người đàn ông trẻ ba mươi tuổi tiến về phía Vương. gương mặt hân hoan có vẻ lạnh lẽo. Đôi mắt đen và sắc sảo với những cái liếc rất nhanh. Hai người quỳ xuống giữa sân thì lễ. Anh Lê tâu bày mọi chi tiết cuộc trốn thoát của người đàn ông tức tử tội đêm rồi. Nghe qua, Vương gật gù:

— Thôi được anh lui ra. Các anh có công ta ban khen đấy. Còn tráng sĩ có thể kể lại mọi sự tình cho ta nghe chăng.

Từ tội chấp tay khúm núm:

— Dạ muốn tâu Bình Định Vương, kẻ hèn xin tuân lệnh. Nguyên kẻ hèn tên gọi Châu Ích quê ở Ninh Bình. Cha mẹ bị giặc Minh sát hại. Từ đó, kẻ hèn càng thêm căm thù quân giặc. Lòng luôn nung nấu ý chí phục thù. Được tin Vương khởi binh, kẻ hèn muốn dứt bỏ cuộc sống phiêu bạt, gia nhập nghĩa quân. Nhưng còn ngại vì không ai tiến dẫn. Đêm qua, tình cờ kẻ hèn lên được vào dinh tên tướng trấn đồn Nga Lạc liền nảy ý định hạ sát hãm, lấy thủ cấp làm lễ ra mắt.

Vương cười to và ngắt lời:

— Và âm mưu bại lộ. Người bị truy nã để lọt vào tay nghĩa quân ta, chứ gì!

— Dạ đúng như vậy. Nhưng nếu thế thì không có gì đáng nói. Việc quan trọng là đêm qua kẻ hèn còn nghe lỏm được rằng vài hôm nữa sẽ có một đoàn xe tải rượu đến thành Nga Lạc.

Vương nhíu mày thất vọng:

— Rượu à! Tại sao bọn chúng lại cần rượu.

— Bầm vì sao kẻ hèn cũng không rõ.

Có điều là đoàn xe ấy sẽ đi qua một độc đạo cách núi này khoảng ba dặm. Kẻ hèn trộm nghĩ ta nên tìm cách lợi dụng đoàn xe ấy để tấn công đồn Nga Lạc rất dễ.

Vương ngẫm nghĩ rồi đáp:

— Thôi được, việc ấy ta sẽ bàn lại. Giờ ta phải đi kiểm soát quanh trại. Tráng sĩ, người cũng sốt sắng lắm đấy. Kể từ hôm nay, người đương nhiên trở thành nghĩa quân. Thôi, ta truyền bãi họp.

Ba hôm sau, đoàn xe tải rượu về Nga Lạc bị quân ta chặn đánh. Không một tên quân Minh nào thoát khỏi tay cánh quân thiện chiến của Bình định Vương. Kế hoạch nương vào đoàn xe đánh giặc đã được sắp đặt tỉ mỉ. Nghĩa quân thay đổi y phục bọn giặc Minh, giả dạng làm đoàn quân hộ tống. Những kết quả hủ rượu bị quân ta tịch thu, thay vào đó là bốn nghìn quân với giáo mác sẵn sàng, nằm gọn trên xe ăn dưới lớp vải phủ thành xe.

Hai vị cận tướng đến mô đá Vương đang đứng quan sát báo cáo mọi việc xong xuôi. Vương phất tay ra hiệu: Đoàn xe từ từ chuyển bánh tiến thẳng hướng đồn Nga Lạc. Vương quay bảo cận tướng gọi Châu Ích đến. Gương mặt hân hoan về lo âu, bồn chồn. Vương nhận thấy những không ngạc nhiên, nói mập mờ:

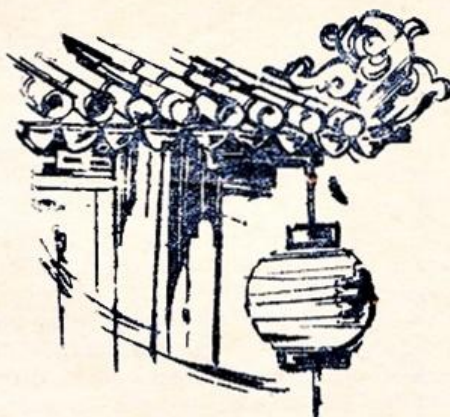
— Nhà người thấy đó chứ. Mọi công việc đều chu đáo. Ta chỉ ngại khi đoàn xe đến cửa thành, bọn giặc Minh tra xét lời thì hỏng bét.

— Muôn tâu Vương, không sao đâu ạ. Bọn chúng biết là đoàn xe chở rượu, chắc chúng không dám khó dễ. Hẳn bỗng run giọng: À... Ừ... ả... thưa Vương... Kẻ hèn có phải đi... thám thính không ạ? Đã đến giờ rồi.

— Ài chà, ta quên mất! Người mau lên đường do thám tình hình trong đồn ngay đi. Cần thận nhé.

Vương nhìn theo bóng dáng hấp tấp của Châu Ích nhếch miệng nở một nụ cười bí hiểm. Vương nhận thấy mọi việc đã xong vội hạ lệnh trở về trại.

Vừa đến đầu trại, Vương tức tốc kiểm điểm binh mã chuẩn bị lên

HAI GIAI THOẠI VỀ LÊ LỢI

Ngày xưa các vị vua chúa, danh nhân được tin rằng mọi việc làm của họ đều do mệnh trời như vua Đinh Tiên Hoàng thì được rồng đưa qua sông Gia Viễn, Trần quốc Tuấn thì có tiên cô xuống dạy binh thư và Lê Lợi được trời ban cho Ấm, và Kiếm.

1) GIAI THOẠI VỀ ẤM

Theo Hoàng Lê Ngọc Phổ thì vào năm Giáp Ngọ (1414) Lê Lợi cùng bà hậu là Trịnh thị Ngọc Lã về thôn Như Anh, huyện Cồ Dương (1). Sáng ngày mùng 6 tháng giêng, bà hậu ra vườn rau chợt thấy một khối đồng đỏ, trên có cái chớp. Ngạc nhiên bà trở vào mời vua ra xem, mới nhận ra đó là một bảo ấm, dài bảy tấc tám phân, rộng sáu tấc tám phân, dày một tấc, chớp cao năm tấc ba phân. Trên lưng trái có bốn

đường công đồn. Tướng Lê Thạch, cháu của Vương, người được giao một phần vụ quan trọng hôm nay bước đến Vương:

— Tâu Vương, công việc đã hoàn tất. Giờ đại quân ta phải lên đường mau cho kịp.

Vương chẳng đáp lời, phóng mình lên lưng ngựa truyền lệnh xuất quân. Đoàn người chốc lát rầm rập lên đường. Bổng quân như muốn chọc thủng màn đêm dày đặc.

Trong khi ấy đoàn xe còn cách khá xa đồn Nga Lạc. Trên đồn bọn quân Minh vẫn đi tuần như thường lệ. Nhưng bên dưới những cuộc sửa soạn ngầm diễn ra. Quân giặc tay cầm đao tuốt khỏi vỏ chia nhau núp vào những chỗ kín đáo. Quanh đồn chỉ còn một vài tên quân đi

chữ «Thuận Thiên Lê Lợi». Bần phải có câu thần chú: «Thượng Đế sắc mệnh bảo ân thiên đình, giáng chỉ Nam Việt, hách hách uy linh, chư thiên Sơn nhạc khâm thư lệnh hành, cấp như luật lệnh!» Đại ý là: «Bản ấn này của Thượng Đế trên thiên đình ban xuống Nam Việt có đủ oai linh mau nhiệm, ai nấy đều phải tuân theo mạng lệnh của ấn này.»

2) GIAI THOẠI VỀ KIẾM

Việc kiếm này cũng được Hoàng Lê Ngọc Phổ và Lam Sơn thực lục đều ghi chép giống nhau:

«Nhà vua với Lê Thận người làng Sơn Trai huyện Lỗ Dương vốn là bạn keo sơn. Thận làm nghề đánh cá trên sông Lam Sơn thuộc xứ Ma Viên, đêm đêm thấy dưới đáy nước sáng rực như đuốc cháy. Đêm mùng 10 tháng chạp năm Ất Mùi (1415), Thận hi hục quăng lưới chài suốt đêm chẳng được con cá nào mà chỉ được thanh thép dài 3 thước, rộng 2 tấc dày 3 phân. Trên lưới cũng có câu thần chú: «Thượng Đế sắc mệnh, bảo kiếm uy cường, cử chỉ nhất động hỏa chiếu vạn phương, son dăng địa liệt tặc phá thần tàng, cấp cấp như luật lệnh.» Nghĩa là: «Trời cho bảo kiếm này có đại sức đặc biệt, mỗi lúc giơ lên là lửa chiếu muôn phương, núi lở đất tan, phá được giặc rồi, oai thần vẫn còn, ai cũng phải tuân theo.»

1) Nên nhớ lúc này Lê Lợi còn là dân, chưa mộ binh khởi nghĩa.

tuần lấy lệ. Cửa đồn được hai tên quân mở sẵn chốt, đứng đợi bên. Tất cả đều nhắm «đón tiếp» đoàn xe tải rượu mà chúng biết bên trong chỉ toàn... nghĩa quân của Bình định Vương. Kế hoạch của Vương đã bại lộ? Phải, vì Châu Ích giả hiệu chính là tay sai của giặc Minh. Tài đóng kịch của hắn thật khéo léo. Hắn cũng không ngờ mình đã thành công ngoài sức tưởng tượng, lừa đảo nghĩa quân dễ dàng, trót lọt. Bình định Vương quá tin cậy hắn nên chắc chắn khi tình ngộ thì lực lượng kháng chiến đã tan rã. Phen này tướng Nguyễn Sao, chủ tướng hãn, lập được công to ắt ngại không còn phải trấn giữ ở cái đồn Nga Lạc hẻo lánh này.

(Tiếp theo trang 21)

BẮT CÁ LƯỚI KIẾM BẰNG CUNG TÊN

ĐẶNG HOÀNG
(Viết theo *La pêche à l'arc*)

Thông thường, để có cá (nước ngọt) bán cho khách hàng, ngư phủ phải câu, đặt lờ, kéo vó, úp nơm hay thả lưới v.v... nhưng ở Arkansas (Ác căng sa) Hoa Kỳ người ta thấy rằng thật khó mà áp dụng những phương thức trên ngoài một cách duy nhất là dùng cung tên bắn hạ một giống cá đặc biệt vẫn sống chung với các loài cá khác trong sông hồ mang tên cá lưới kiếm.

Thân cá lưới kiếm nhỏ nhắn, hơi dầy và dài bằng cỡ cá chiên nhưng bản tính «rất chỉ là hung hăng con bọ xít». Chúng ý vào chiếc mồm lợi hại vừa dài, vừa nhọn lại lồm chồm những gai sắc tựa lưới cưa nên không «ngán» bất cứ loại cạm bẫy nào. Khi chẳng may lạc vào màn lưới bền chặt tới đâu, cá lưới kiếm liền sử dụng vũ khí độc đáo (tức chiếc mồm kẻ trên) cứa đứt tan nát ngay tức khắc hầu thoát thân, thì dây câu hay tấm vỏ nghĩa lý gì cơ chứ. Cũng bởi diễm lợi hại này cá lưới kiếm bị lùng giết thẳng

tay vì chúng cứ «ra tay nghĩa hiệp» cứu sống đồng loại nghĩa là làm sòng bao mề lưới của các ngư phủ.

Theo tài liệu sở ngư nghiệp Hoa Kỳ thì căn cứ vào chiếc mồm, người ta phân ra ba loại cá lưới kiếm. Loại mồm dài, mồm ngắn và mồm cá sấu. Thứ lớn hơn hết đo được thước tám nhưng rất hiếm, trung bình chúng dài trên dưới một thước là cùng.

Cá lưới kiếm rất tạp ăn, vì ngoài các loài cá nhỏ là món chính không kè, hề bất cứ thứ gì bắt gặp và có thể «đớp» được là chúng chẳng từ chối bao giờ, cho nên mỗi lần đi kiếm mồi, chúng «nịch» thật căng bụng mới thôi để mãi tận ba mươi sáu tiếng đồng hồ sau mồm mồm sục sạo đi kiếm ăn trở lại khi cảm thấy «voi voi cái bụng». Người ta từng khám phá trong dạ dày một anh chàng lưới kiếm nọ xác mấy chú vịt lẩn lộn với dăm ba con sóc cỡ lớn chưa bị tiêu hóa. Có lẽ ăn no rừng mỡ, thay vì tìm chỗ ẩn núp nghỉ ngơi cho khỏe, anh chàng lại lảng quăng đi chơi đó đây nên mới sui sẻo gặp tai nạn mất xác, chứ cứ sự thường loài này hung dữ có tiếng, để gì nó chịu bó tay như vậy đâu.

Để diệt trừ cá lưới kiếm, hàng năm hội «Săn bắn cá Arkansas» vẫn tổ chức một mùa săn vào tháng tám dương lịch trên khắp dòng sông Bạch Giang (Rivière Blanche) trong tiểu bang là nơi loài này sinh sống nhiều vô số kể. Thời gian thuận tiện nhất cho các cuộc săn bắn thường bắt đầu từ lúc nhá nhem tối trở đi. Đứng trên những chiếc thuyền nhỏ được thả buông trôi tản mác khắp nơi, các hội viên cầm sẵn trên tay chiếc cung lớn và một vài mũi tên bằng nhôm sơn đen. Ở đuôi mỗi chiếc tên này có một cái móc dành buộc một đầu sợi dây cước, còn đầu kia làm thành nút thông lọng cuốn vào tay xạ thủ. Tất nhiên sợi dây này phải dài cỡ hai ba thước trở lên thì mới dễ dàng thu về mũi tên khi được bắn đi.

Ngay đầu thuyền, người bắn gần một ngọn đèn măng sông. Ngọn đèn này luôn luôn hắt ánh sáng xuống nước nhờ một loại chụp đèn đặc biệt với mục đích lôi cuốn con mồi. Thấy là lạ, cá lưới kiếm tò mò kéo nhau ngoi lên xem «cái gì tròn tròn lại sáng quá trời vậy nè!» Chúng chen chúc nhau đầu vào từ điểm đến nổi quên mất hiểm nguy nên vô tình phơi bày cả «tấm thân nõn nà» ra làm thành bao mục tiêu ngon lành

cho các tay xạ thủ hoạt động.

Lựa chọn con mồi xong, ai nấy yên lặng dương cung lên ngắm đích. Một tiếng «phụt» khô khan dứt quãng cùng lúc với tiếng quẫy nước chơi voi. Con vật khốn nạn bị tên xuyên qua đang vùng vẫy tìm cách thoát thân. Muốn khỏi đứt dây cước khi vướng vào gai sắc trên mồm cá, nhà thiện xạ kéo sợi giây thật nhanh lên khỏi mặt nước rồi bỏ vào thuyền đoạn dùng chân đạp nhẹ lên con vật lựa thể rút mũi tên ra trước khi hất nó vào hầm nước trên thuyền.

Ngày nay, «mốt» dùng cung tên săn bắn cá lưới kiếm trở thành môn thể thao thịnh hành tại Hoa Kỳ. Người sử dụng loại vũ khí này phải khoẻ mới kéo nổi sợi dây cung. Họ phải dương làm sao để khi buông tay ra nó sẽ tạo thành sức mạnh hai chục kí-lô mới đẩy nổi mũi tên bằng kim loại dài khoảng sáu bảy mươi phân với đường kính bảy ly xuống sâu dưới nước từ thước rưỡi tới hai thước mà vẫn giữ nguyên mức độ sát hại. Đã vậy, xạ thủ phải tính toán cho khéo kéo bắn trượt vì theo định luật về quang học «khi ta nhìn một vật dưới nước, vật đó không ở trên cùng một đường thẳng với mắt ta mà trái lại nó lệch đi vì ánh sáng bị khúc xạ» (trường hợp hai môi trường khác nhau). Chưa hết, bắn trúng mục tiêu đã là chuyện khó mà bắn làm sao để mũi tên, sau khi xuyên vào con vật lại không đi luôn tuốt lướt lại càng khó hơn gấp bội. Tất nhiên, người sử dụng cung tên phải quen ước lượng khoảng cách giữa họ và con mồi để lượng cỡ tay thì mới có kết quả.

Nhận thấy dùng đèn măng sông cố định rất bất tiện, nhiều xạ thủ lắp một bóng đèn xe hơi vào ngay chính giữa cây cung. Nhờ sáng kiến này, họ có thể di chuyển tứ phía để theo sát con mồi cho tới lúc thuận lợi là hạ ngay. Với phương pháp mới mẻ ấy, hầu như «bách phát» tung ra là «bách trúng» như in, không trệch mấy vì trong một buổi săn cá lưới kiếm tại vịnh Mattox ở Arkansas, chỉ có dăm ba người mà cũng «cần» được tổng cộng ngót hai trăm bảy chục con dễ dàng. Thật là một ngày xui sẻo cho họ hàng cá lưới kiếm!

— Đừng nói một vấn đề là khó, vì nếu không khó thì nó đã chẳng phải là một vấn đề.

THỐNG CHẾ FOCH

NGƯỜI CON CÓ HIẾU

Bên Pháp, ở một tỉnh kia, có một nhà triệu phú. Một hôm, nhân có việc vui mừng, ông đặt tiệc tại nhà mời tất cả các bạn hữu đến dự. Trong số đó có cả người thư ký riêng của ông.

Lúc tiệc rượu đang ồn ào, nhà triệu phú bèn móc túi lấy ra viên ngọc lớn mà ông vừa mới mua được khoe cùng bạn hữu. Viên ngọc tỏa ra hào quang rực rỡ, ai nấy đều tấm tắc khen là ngọc hiếm có trên đời.

Mấy phút sau, nhà triệu phú sờ vào túi thì ô hô! Viên ngọc quý giá ấy không cánh mà đã bay hồi nào. Nhà triệu phú lưỡng lự giây lát rồi hỏi tất cả các bạn hữu có mặt rằng:

— Các ông có ai sợ ý bỏ viên ngọc của tôi vào túi không?

Khách dự tiệc ai nấy đều xô ghế đứng dậy róc túi, giũ áo, nhưng nào có ai vô ý hay gian tham đâu. Nhưng duy có người thư ký là điềm nhiên như không. Trông qua nét mặt của anh ta có vẻ thẹn thùng, lúng túng. Mặc dầu nhà triệu phú lịch thiệp chỉ hỏi có thể thôi và không nói thêm gì nữa cả. Tiệc tan ra về, ai nấy đều có vẻ nghi ngờ cho người thư ký kia.

Nhưng một sự không ngờ, sáng hôm sau, người triệu phú bỗng cho gọi viên thư ký riêng của ông vào và bảo:

— Viên ngọc hôm qua tôi đã tìm thấy rồi vì túi tôi đứt đường chỉ mà tôi không hay biết. Tôi vô ý để rơi viên ngọc xuống áo lót. Trước hết, tôi xin lỗi anh. Và xin anh cho tôi biết tại sao hôm qua ai cũng đứng dậy róc túi, giũ áo mà anh vẫn ngồi yên để cho mọi người đều ngờ oan cho anh?

Người thư ký hơi đỏ mặt trả lời:

— Thưa ông, nhà tôi nghèo lắm,

mà lại còn cha mẹ già và bảy em thơ. Vì không muốn để cha mẹ tôi và bảy em tôi túng thiếu nên mỗi tháng tôi phải bỏ ra hai phần ba tiền lương mang về giúp đỡ gia đình. Bởi thế mỗi bữa ăn trưa tôi không có đủ tiền vào ăn ở nhà hàng như những người khác. Tôi phải mua bánh và thịt để mỗi bữa trưa lên ra chỗ vắng mà đứng ăn.

Hôm qua tôi đã mua bánh và thịt rồi thì mới biết ông mời ăn. Vì nghèo, nên phải cần kiệm, tôi định dành chỗ bánh và thịt đó mai ăn để khỏi tốn thêm tiền. Bởi vậy cho nên khi ấy, nếu đứng dậy róc túi thì bánh và thịt rơi ra, thì ông nghĩ coi, tôi hồ thẹn biết bao!

Nhà triệu phú gật gù nói rằng:

— Lời nói của anh làm cho tôi vô cùng cảm động. Không ngờ trên đời lại có người con đáng quý như vậy. Từ mai trở đi, tôi muốn rằng anh sẽ ở lại ăn trưa cùng tôi cho tiện, mong rằng anh sẽ không từ chối.

Và nhà triệu phú muốn cho người thư ký có hiếu kia khỏi mắc tiếng oan nên tối hôm sau lại đặt tiệc, mời các bạn hữu hôm trước đến dự. Trong bữa tiệc, ông ta bèn đem chuyện của người thư ký thuật lại cho mọi người nghe. Và ông cũng như tất cả các bạn hữu của ông đều đồng ý tặng viên ngọc quý giá ấy giữa tiếng vỗ tay hoan hô của tất cả mọi người có mặt...

NHẬT-THUY (VHN)

(Phỏng dịch theo Ag. Hoffman)

THUỐC HAY

Một thầy thuốc thấy một bác nhà quê, bệnh nhân của ông ta hai tháng trước, đã làm việc trở lại.

Thầy bèn dừng lại hỏi:

— Chắc bác theo đúng lời dặn của tôi?

— Dạ phải — Bác nông phu vừa nói vừa móc túi ra một lọ thuốc còn đầy: May quá, tôi lại biết đọc, đây này, thầy có dặn «giữ chai cho cẩn thận, đừng nút kín».

Bút Nhóm NĂNG THỦY TINH

Bút nhóm NĂNG THỦY TINH được chánh thức thành lập ngày 20-03-1972.

MỤC ĐÍCH

Nói lên tiếng nói của giới trẻ bằng những cây bút trẻ.

TIÊU CHUẨN

Hoạt động văn nghệ và xã hội. Không tham gia chính trị và đá phá tôn giáo.

PHƯƠNG CHÂM

Đoàn kết để xây dựng.

Nhóm đã và đang hoạt động trên các báo:

Nguyệt San Dư Âm Lái Thiêu — Đặc San Thủy Triều Bình Dương. Nhật báo: Đông Phương, Trắng Đen, Thời Đại Mới v.v...

CHƯƠNG TRÌNH

Hoạt động sắp tới:

— Sẽ ấn hành Thi Tập

— Tổ chức họp mặt vào Tết Nhị Đông.

THÀNH PHẦN BAN ĐIỀU HÀNH

Trưởng Nhóm: HOÀI NGUYỄN THỦY

Phụ Tá Đặc Biệt: MẠC NGUYỄN PHƯƠNG

Đặc Trách Ngoại Vụ: TRẦN MẠC THẾ THY

Đặc Trách Nội Vụ: THÁI MINH

Thư Ký: NHẢ UYÊN

Thủ Quỹ: LƯU NGUYỄN TRẦN LAM

Địa chỉ liên lạc:

Bút Nhóm NĂNG THỦY TINH

205 Bền Bình Đông — Saigon 8

À RA THẾ!

Một thanh niên đi khám sức khỏe để xin việc làm. Khi vào phòng chiếu điện, anh ta làm bác sĩ phải ngạc nhiên. Và ông hỏi anh ta:

— Anh có biết trong bao tử anh có cái đồng hồ báo thức không?

— Thưa có ạ! Chả là hồi nhỏ tôi có nuốt phải cái đồng hồ đeo tay, chắc bây giờ nó lớn lên đó.

VĂN TẮT

Được ông chủ bút cho biết bài tin vật phải viết thật ngắn. Anh phóng viên nọ gửi về một bài như sau:

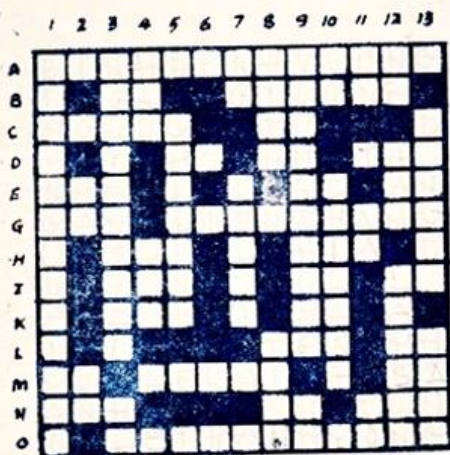
«Muốn biết xăng trong chiếc xe còn hay hết, ông A. đã đốt đèn để xem. Xăng còn. Nạn nhân thọ 55 tuổi.

Ô CHỮ

NHÀ LÊ

(1418 - 1427 - 1788)

MƯỜI NĂM KHỞI NGHĨA
CHỐNG QUÂN MINH

NGANG

- A - Vị anh hùng mười năm khởi nghĩa chống quân Minh
B - Một la mã - Con vật đánh thức nhà nông buổi sáng - đồ dùng làm bằng tre, gỗ, sắt để nằm
C - Phán lại, trái lại, không thuận - chỗ biến thất lại - đề
D - Hát - cái áo tiếng chữ nho - những người cùng do một ông tổ sinh ra - N - sống lâu
E - Không nặng - một gạch thẳng - lờ - GC - Quốc gia có thủ đô Tân Đề Li
G - Tạng phủ tiết ra mặt - Tướng Minh bị chém bay đầu tại Ai Chi Lăng
H - Ký hiệu Oxygen - tiếng tự xưng mình với người khác - lờ - thứ giấy cao cổ các quan mang vào khi đi châu - Đề
I - Đề - ra sức - đường cong khép kín - OL - còn gọi là hồ đường giặt quần áo trắng
K - Dầu vào - Quốc gia chiếm một phần phía bắc đảo Ái Nhĩ Lan - một la mã - chiếc mặt giả đeo phía ngoài - A.
L - Gạch thẳng - I - TGN - MH
M - Còn gọi là con tem - Vị tướng liêu minh cứu chúa - G - sát vào ghé gần vào.
N - Quốc gia đứng hàng nhì thế giới về kỹ nghệ đóng tàu - Chim mùa xuân - hao phí
O - Vòng tròn - Vị vua ban hành Bộ luật Hồng Đức.

ĐỌC

- 1 - Bài bố cáo với quốc dân về việc vua Lê thái Tổ bình xong giặc Minh do đại thần Nguyễn Trãi làm ra.

thiền nhi 8

- 2 - Gạch thẳng - G - mở rộng miệng ra - học lại
3 - Đề nhất khai quốc công thần đời nhà Lê - HL
4 - Rãnh nước rộng sâu bao bọc chung quanh thành lũy - xôi nếp đóng vào khuôn thành bánh để cúng tế - lờ - ngại
5 - Đề - Tên ngọn núi, nơi Lê Lợi đóng quân - bán không chạy - Tê
6 - I - dù - một gạch thẳng - lờ - ký hiệu hydrogen.
7 - Ngờ - Anh hùng áo vải đất Lam Sơn - Đầu vắn - chữ đậm sau tiếng vắn
8 - Trái với ăn - tiếng nói khi bằng lòng - đưa chân người ra đi
9 - Tướng nhà Minh hai lần xin hòa với Lê Lợi - Tác giả truyện Những Ngày Thơ Ấu thời tiền chiến (v.t.)
10 - UO - Ai, nơi viện binh nhà Minh tan vỡ - tê
11 - Ông không đuổi - Tê - A bình phương - cái bát lớn.
12 - NG - thời kỳ khô nắng - Nơi khởi nghĩa của Lê Lợi
13 - G - Tên thành Hà Nội thời Lê Lợi chống Minh - bậc thứ.

TRẦN LINH NGÀ

(xem trả lời trang 22)

ĐỒ VUI SỐ 107

1) Trời không 1 ánh trăng, không 1 vì sao. 1 chiếc xe đen không đèn lao vun vút trên con đường tráng nhựa. Bỗng 1 người da đen, mặc quần áo toàn đen băng ngang qua đường. Chiếc xe thẳng lại, 4 bánh bám sát mặt đường, chỉ cách người nọ 20 phân. Ủa, bộ mắt tài xế sáng lắm hay sao mà nhìn thấy người kia vậy cả? Hay tại vì lý do nào khác mà tai nạn đã không xảy ra?

KHÔNG TÊN

2) Các bạn hãy tìm hộ 10 con vật có 2 tiếng đồng âm, đồng vận cùng 1 chữ đứng đầu. Thí dụ: Đa đa, bìm bịp v.v..

PHAN KHƯƠNG THÁI

QUANH VỤ ĐÌNH GỖ ĐỔI BẢO T.N. LẤY... XÍ QUÁCH!

Ta coi cái mục rao vặt của nhà bác mà muốn xiù luôn (rõ vô ăn bạc nghĩa) cái gì mà phải đổi T.N. lấy xí quách (khiếp quá, đúng là cầu xức). Thật khổ cho gia đình Đình Gô. Thời xí quách cao, rượu kém:

Đình Gô đổi phở đến cả râu
Kiến bờ, mồm lại sủa Gâu Gâu
Lòng ta lại càng thêm thối chí
Ba xì, xí quách biết tìm đâu.
Hay:

Hỡi bác Đình Gô đổi nằm chờ
Siêu thị Hoa Hồng sao làm nơ
Tìm đâu ra được người xứng đáng
Chủ biên ôi thật đáng bị phờ.

Đề ta nói nhỏ cái kể này hay lắm:
Hỡi bác Đình Gô bán làm chi
Năm báo Thiếu Nhi uống quá đi
Cho ta nhẩn gửi đôi lời nhé
Làm thịt cái Gâu nhậu ba xì.

Ta đoán chắc tội bác nặng lắm đó, hãy mau mau sám hối, ăn năn (quên xí xóa: ăn năn) kéo muộn:
Tội bác Đình Gô nuốt cả trời
Dám vào địa ngục chẳng phải chơi
Hãy mau sám hối, ăn năn nhá
Hay vào nhà Nguyễn thú đôi lời.

Bị chú: Nếu nhà bác hối hận thì hãy viết thư về cho ta, ta sẽ gửi «Hon Đa» xí quách... cho... nằm phờ râu, thẳng cẳng đọc Thiếu Nhi chờ...

CỎ-NON
(Đ.N. 29-8-73)

Thủ Đức 29-8-73

Kính thưa bác Đình Gô,

«Nhà cháu» vừa xem xong cái rao vặt đổi bảo Thiếu Nhi của bác. Thật chắc bác hẳn đau lòng lắm khi phải làm như thế. Thời kỳ «thất lưng buộc bụng» biết sao hơn.

Nói thật với bác, «nhà cháu» cũng chẳng khá giả gì nhưng với điều kiện bác ra, «nhà cháu» có thể giúp bác có xí quách gặm đều đều.

«Nhà cháu» cũng có đủ Thiếu Nhi từ số 1 nhưng sau khi xem và cho mượn, cuốn T.N. không lấy gì làm đẹp lắm, nay nghe bác nói của bác là của gia bảo nên «nhà cháu» muốn tậu lại, cũng đề dành làm của gia bảo lưu truyền cho «con cháu».

Vậy xin bác cho «nhà cháu» biết ngày, giờ và địa điểm trao đổi.

NGUYỄN-THỊ-TÓC-MÂY

ĐÌNH GỖ

BA KHOAN — BA SẴN SÀNG

Trong kế hoạch tiết kiệm hóa đời sống kinh tế gia đình, bà Đình Gõ là kẻ sốt sắng nhất. Bà đã tung ra chủ trương «ba khoan» và «ba sẵn sàng». Đó là:

- Khoan may, sẫm
- Khoan biểu xén
- Khoan thù tạc

(tính là những thứ khoan nhon hoắt «khoan» vào Đình Gõ cả: Khoan cho Đình Gõ may quần Jean, áo sơ, khoan cho Đình Gõ mua biểu bà chị Mai Loan bên Vườn Hồng cái bao tải để đựng ô mai nhân dịp tạ lỗi đã làm bài thơ đăng trong số 104 và khoan cho Đình Gõ mời ông Mè Hoắc một bữa xỉ quách để gọi là thù tạc với ông Bõ vàng)

Còn ba sẵn sàng là:

- Sẵn sàng Siết!
- Sẵn sàng Thắt!
- Sẵn sàng «chắt», «bóp»!

(ôi chà, tính những động từ nghe mà sớn gai ốc).

Để hỗ trợ cho chủ trương 3 khoan và 3 sẵn sàng này, bà mở ra một cuộc thi đua tiết kiệm trong gia đình. Bà ra điều lệ mỗi ngày, cứ đến tối trước giờ đi ngủ, bầu đoàn thể từ lại họp nhau lại để mỗi người cung khai thành tích của chính mình. Ai chứng tỏ đã tiết kiệm được món gì đáng giá nhất thì kẻ như được phong làm anh hùng tiết kiệm và được trao một phẩm thưởng (to, nhỏ tùy hứng của bà).

Sau đây là một buổi bình bầu anh hùng tiết kiệm.

Bà Đình Gõ: Hôm nay ai là kẻ trình bày trước?

Đình Gõ: Tôi đề nghị bé nói trước, lớn nói sau.

Bà Đình Gõ: Ái chà! Hôm nay ông lịch sự quá nhỉ. Lại âm mưu cái gì đây (góm sao mụ này tinh thế). Thôi được, bé nói trước. Thăng 5 Gấu nói đi.

Thăng 5 Gấu: Hôm nay lúc con khóc con chỉ khóc có 2 tiếng gâu, gâu thôi à.

Bà Đình Gõ: A! Vậy ra nó tiết kiệm được vô khối. Mọi ngày nó

khóc là khóc cả giờ, chỉ ra tới cả ngàn tiếng gâu. Hôm nay nó chỉ khóc trần có 2 tiếng gâu, vậy là nó tiết kiệm được nhiều quá xá rồi!

Cái Gấu: Ý si! Cái tiếng gâu, gâu, tưởng bâu lắm đấy mà đòi tiết kiệm đề làm chi không biết nữa

Thăng 4 Gấu: Đúng đó! Ở trong lớp, lâu lâu em bị buột miệng gâu, gâu, mắc cỡ thì mờ.

Đình Gõ: Tụi bay bắt hiểu, bắt mực. Dòng họ nhà Gấu thì cứ gâu đã chết ai.

Bà Đình Gõ: Thôi, lặc đề bây giờ. Tối lượt thăng 4 Gấu, hôm nay mày có tiết kiệm được cái gì không?

Thăng 4 Gấu: Có chứ má! Hôm nay thấy đọc cho bài dài tới 4 trang, con bỏ cách quãng, chỉ chép có hai trang, thế là đề dành được tới hai trang giấy trắng lộn má à.

Đình Gõ: Thôi thôi, mày học hành như thế là chết tào rồi còn gì.

Bà Đình Gõ: Cái đó gọi là Đảo Hoàng hơn vua, lần sau nếu có chép thì chép chữ nhỏ hơn đề vẫn chép đủ bài mà vẫn tiết kiệm được giấy trắng nghe chưa.

Cái Gấu: Ôi chà! Cái chữ của nó bằng con kiến, bây giờ viết nhỏ hơn thì không biết là sẽ bằng con gì.

Thăng 3 Gấu: Còn con, hôm nay con nghĩ đánh răng buổi sáng, thế là đỡ được một ít thuốc đánh răng, mà bàn chải lại đỡ mòn...

Thăng 2 Gấu: Tao cũng thế, tao khỏi tắm đỡ được một thùng nước.

Thăng Đình văn Gấu: Ôi chà! Hèn chi mà hai thằng hồi hám như chuột tru...

Thăng 3 Gấu: Vậy còn anh, anh tiết kiệm được cái gì mà nói người ta?

Thăng Đình văn Gấu: Tao ấy à? Tao gà cho thăng Kì Kì bên cạnh bài toán đố, nó trả tao năm chục đồng. Một món bở chưa!

Cái Gấu: (reo lên) Ờ! Đừng tưởng bở anh ơi. Nó vừa sang tìm anh khóc đòi lại tiền kia kia. Nó bảo anh chỉ sai, vừa bị «sia-sỏ» vừa bị ăn roi quần dít. (Mặt thăng Đình văn Gấu nở nên dài ngoảng và thộn ra như mặt Đình Gõ lúc năm ép rệp).

Đình Gõ: Thôi! Tụi bay đừng kể lể nữa. Tao sốt tiết lắm rồi đây. Tính những thành tích phi thường, đáng thưởng mỗi đứa hàng chục cái roi mây cho quần dít.

Bà Đình Gõ: Thì ông hãy từ từ đã nào. Đề cho chúng nó khai hết. Rồi ai hay nấy thưởng, ai dở nấy phạt. Có gì đâu mà rối lên. Còn cái Gấu, hôm nay mày tiết kiệm được cái gì?

Cái Gấu: (mím cười) Hôm nay con đi chợ, lý ra thì phải mua ba lạng thịt, một lạng hành, con chỉ mua ba lạng hành, một lạng thịt...

Bà Đình Gõ: A! Thế là «siết» đó!

Cái Gấu: Chưa hết má. Con thấy xí quách hôm nay đắt hơn hôm qua con cũng bỏ luôn.

Bà Đình Gõ: Vậy là «thắt» rồi!

Cái Gấu: Còn lạng thịt mua về, con chia hai, hôm nay xào một nửa, còn nửa để đến mai...

Bà Đình Gõ: Đúng là bóp rồi! Con này theo đúng chủ trương ba sẵn sàng của má đó.

Đình Gõ nhìn Cái Gấu với tất cả hăm hực, và nghi bụng «Thật đúng con nhãi này mới là bảo hoàng hơn vua» Nhưng nói ra không được, liền phá bình cuộc bình bầu bằng cách chọc quê bà Đình Gõ:

— Thua hết sự tiết kiệm của tôi, bà ơi!

Bà Đình Gõ: A! Ba mày nói là đã tiết kiệm nhiều hơn hết. Vậy tụi bay hoan hô trước cái đã đi!

Cả bọn: — Hoan hô ba!

— Hoán hô hoán hô hoan hô... (theo điệu hát gì đó)

Đình Gõ: Đây này. Hôm nay tao nhớ xí quách quá, lại thêm cả ăn bánh Trung Thu. Vậy mà tao vẫn có xí quách, vẫn có bánh trung thu như thường mà chẳng mất đồng xu te ng nào.

Cả bọn: — Ôi chà! Ba tài quá.

— Ba làm thế nào vậy há ba!...

Đình Gõ (cười): Tao vẽ chớ còn làm sao! Đây này, tao vẽ cái bánh Trung Thu to thật to thế này, tao vẽ luôn cả cụm xí quách có xương dài thiệt dài thế này... Bà chịu chưa!

Bà Đình Gõ: Hay! Chịu dứt đuôi đi rồi. Ờ! Tụi bay, tao tuyên bố là ba chúng mày thắng cuộc. Ăn bánh Trung Thu và xí quách theo kiểu đó tiết kiệm được cả ngàn chớ không ít đâu.

Đình Gõ: (hơn hớn) Đấy nhé! Bà đồng ý rồi nhé! Tôi thắng cuộc rồi nhé. Vậy bà thưởng cho tôi cái gì nào?

Bà Đình Gõ: Tôi thưởng cho ông 3 xí rượu đế, 5 chậu xí quách...

Đình Gõ: Hoan hô! Nhất bà đó!

Đâu, rượu đâu, xí quách đâu?

Bà Đình Gõ: Đề bảo cái Gấu đi lấy giấy, bút ra đây đã. Tôi cũng biết vẽ như ai chớ bộ!

Mặt Đình Gõ còn dài hơn mặt thăng Đình văn Gấu lúc nãy bèn ức quá, cuốn gói chuẩn một mạch mặc cho mẹ con nhà nó om sòm với nhau về thành thích ba khoan, ba sẵn sàng cãi nhau om tòi, cứ mù tăng tit!

NHỮNG NGÀY ĐI BÁN BÁO THIỆU NHỊ

ĐẶNG HOÀNG

(tiếp theo kỳ trước)

Vâng, ông có thể gửi bán ở đây được lắm, tuy nhiên tôi sẽ giới thiệu ông với Di giám học, người chuyên phụ trách về sách báo thư viện nhà trường, vì chúng tôi đã phân chia nhiệm vụ rõ rệt...

Qua lời giới thiệu của bà hiệu trưởng, Di Giám học hỏi tôi những chi tiết về giá cả, ngày và cách thức nhận cũng như trả lại báo xong, tôi kiểu từ ra về vì còn phải đi nơi khác.

Liên trong mấy ngày, tôi tới các trường Nhân Văn, Tiến Đức, Nhân chủ, Nam hòa, Văn Đức, Sao Mai, Thánh Tâm (đường Tô hiến Thành) Thánh Mẫu, Tân Việt học đường, Thượng Hiền, Nguyễn Công Trứ, Tiền Giang v.v... Nơi nào tôi cũng «sao y chái bản» những lời đã trình bày ở trường Mai Khôi kèm theo một số báo biểu.

Điều làm tôi hứng khởi nhất là chỉ trừ một vài địa điểm từ chối không nhận cho gửi bán TN với lý do thiếu người phụ trách còn ngoài ra tất cả quý vị hiệu trưởng, giám học, tổng giám thị đều vui vẻ chấp thuận cho TN được phép gửi bán thường xuyên tại trường.

Đề các em học sinh kịp thời có báo mới đọc, kể từ mỗi tuần lễ sau đó, tôi dành hai buổi chờ theo hàng chông báo TN trên chiếc mô-bi-lét cộc cạch tôi từng nơi đề «móc nối» để giao rồi thu về số báo chưa bán hết. Tất nhiên, tôi vẫn liên lạc với những trường nào chưa có «ý kiến của vị hiệu trưởng» hầu thu xếp với bác Văn Việt.

thiếu nhi 10

ĐI BÁN BÁO

Thấy sẽ báo gửi tới trường trong vài kỳ đầu chưa được «chạy» lắm nghĩa là nhận 50 số chỉ bán được 4, 5 số (có nơi chẳng được số nào), nhiều vị phụ trách đã ngỡ ý tiếc cho chúng tôi «mất công vất vả mà chả có kết quả»:

— Nê! có thể được, tòa soạn nên cử người tới giới thiệu tận các lớp thì chắc là «khá» hơn, chứ chỉ đề ở văn phòng thế này làm sao các em biết mà mua.

Ý kiến này quả thực rất chính đáng vì hai lý do. Trước hết, một số trường muốn tránh bị hiểu lầm là thiên vị TN trong khi nhiều báo khác cũng gửi bán tại đây lại không được giúp đỡ tận tình. Thứ nữa «sự hiện diện của chính các nhân viên tòa soạn có lẽ sẽ thu được nhiều cảm tình của các em học sinh hơn» (lời của một vị giám học nói với chúng tôi). Vì thế, lần nữa, bác Văn Việt lại đề nghị:

— Đây là dịp thuận tiện để chúng ta tiếp xúc thẳng với các em học sinh thì mới biết được mức hấp dẫn của T.N ra sao. Thôi thì anh và tôi chịu khó tới bán thử tại mỗi trường một lần.

Sau nhiều dịp bàn luận, chúng tôi chọn trường Nhân Chủ làm địa điểm thí nghiệm, vì từ cụ Giám học cho tới quý vị giáo sư đều hết lòng giúp đỡ chúng tôi bằng cách mời mấy em đại diện học sinh các lớp sáng và chiều tới để hướng dẫn chúng tôi đến từng lớp một.

Sáng hôm đó, bác Văn Việt và tôi, mỗi người ôm theo năm chục tờ báo Thiệu Nhị số mới nhất, chia nhau vào từng lớp. Đợi em đại diện trình bày với giáo sư rồi giới thiệu với các bạn học xong, tôi mới bước vào chào giáo sư và... «xuất ngôn» liền:

— Chào các em! Chúng tôi đại diện tuần báo TN, hôm nay được quý vị Hiệu trưởng, Giám học và Giáo sư của các em đây cho phép tới tiếp xúc thẳng với các em để giới thiệu tờ báo này (vừa nói, tôi vừa cầm một tờ dơ cao lên cho các em thấy)... Đây là một tờ báo giải trí và giáo dục đã được bộ QGGD chấp nhận cho đem đến các trường Trung, Tiểu học trên toàn quốc để quảng cáo... Ngoài phần trình bày đẹp đẽ, bài vở dồi dào, các em còn có dịp tìm hiểu hằng tuần những đề tài về văn chương, khoa học, nghệ thuật, lịch sử, địa lý, vạn vật, danh nhân thế giới v.v... Nếu là các em trai thì

đã có trang giải trí Tin Tin (phóng tác) truyện tranh VN (của họa sĩ Nguyễn Tài) và ở mặt bìa sau là truyện Donald của Walt Disney... Phần dành cho các em gái là trang giữa với các mục thêu thùa, làm bánh, giải đáp thắc mắc v.v... và v.v... Báo này ở ngoài tạp bán 50đ một tờ, nhưng hôm nay, đặc biệt trong buổi sơ ngộ chúng tôi chỉ bán với giá 40đ (1) gọi là để giới thiệu. Mong rằng các em sẽ hết lòng ủng hộ... Em nào muốn mua xin cứ ngồi tại chỗ và dơ tay lên, chúng tôi sẽ đến tận bàn.

Thường thường sau câu mở đầu rất chi là «dài dòng văn tự» ấy, các em nhao nhao lên bàn tán. Có em xin tôi «cho cháu mượn coi thử đã, bác!» tôi cũng chiều ý. Cầm tờ báo trên tay, hai ba em xúm lại cùng xem rồi nhìn nhau dò hỏi. Hầu như ở lớp nào cũng vậy, hề có một em mua trước thì các em khác mới ủa theo.

— Mua không mảy?

— Mấy có mua thì tao mới mua.

— Ờ.. Ờ.. báo này mua được, mua đi.

— Nhưng tao không đủ tiền mảy cho tao vay nhé v.v...

Quyết định rồi các em dơ tay:

— Bác bán cho cháu một tờ!

— Cháu, một tờ đi bác!

— Cháu có sẵn tiền lẻ mà, bác!

Thế là tôi phải xê dịch lung tung trong lớp để tới tận bàn các em vừa trao báo vừa thu tiền. Có em đưa cả giấy năm trăm ra để tôi trả lại.

Nhắc đến mục tiền này, tôi không nhịn cười khi nghĩ đến biện pháp «làm việc mau lẹ» của bác Văn Việt như sau: Đề tranh thủ thời giờ vì tại mỗi lớp chúng tôi chỉ dám làm phiên quý vị giáo sư năm bảy phút là cùng, bác Văn Việt đã lo đổi sẵn hơn một ngàn tiền lẻ gồm loại 20đ, 10đ, và 5đ đựng trong hai bọc nỷ lông; bác giữ một trong bọc thứ hai tôi giữ ấy là chưa kể mỗi người còn thêm một bọc tiền giấy nữa. Nếu bỏ tất cả tiền vào túi quần «nó» phồng lên coi «kỳ» quá thành thử ai nấy hai tay ôm chông báo còn nắm theo bọc tiền, nên mỗi khi di chuyển âm thanh «leng xeng» phát ra ầm ỹ, chẳng khác gì mấy bà buôn bán ngoài chợ kiếm tiền lẻ trong bọc vải đeo bên mình ra trả cho khách hàng vậy.

Trung bình tại mỗi lớp, chúng

(1) Giá tiền này có thể là 45đ hay 40đ tùy theo quyết định của ban giám đốc nhà trường.

tôi cũng bán được hai chục tờ vì tương đối các em có sẵn tiền. Trước khi sang phòng bên, tôi không quên nhắc vài câu:

— Đại diện tuần báo TN, tôi xin cảm ơn các em với ước mong rằng các em sẽ tìm được những trang báo giải trí lành mạnh và trở thành độc giả thường xuyên của chúng tôi... kể từ tuần tới, em nào muốn mua báo TN, xin liên lạc với vị phụ trách X vào giờ ra chơi vì chúng tôi có gửi bán thường xuyên ở đây. Cảm ơn các em.

«BÁC CÓ PHẢI LÀ BÁC ĐÌNH GỖ KHÔNG BÁC»

Sau lần trải nghiệm kể trên, số báo gửi bán ở đó tăng lên dần dần. Phấn khởi, bác Văn Việt và tôi tiếp tục tới giới thiệu TN tại các trường khác như Nghĩa Hòa, Tân Việt, Khuông Việt, Tân Sơn Hòa, Trường Quốc Gia Mỹ Nghệ (Gia Định), Chi Lăng, Phú Mỹ, Hiếu Nghĩa, Lữ Gia, Quốc Toàn, Đồng Nai, Cần Tiến Minh Tâm, Xóm Củi v.v...

Vì đã được nhà trường chấp thuận và thông báo trước nên khi chúng tôi tới, các em đều vui vẻ và chiều cố TN tận tình. Có lần bạn chúng tôi phải lên xuống hai ba tầng lầu để lấy thêm báo mà vẫn không đủ đến nỗi ngay chiều hôm đó hoặc sáng hôm sau, bác Văn Việt phải «lốp ngóp cái thân già» đưa thêm xuống trường một số báo gửi bán cho các em chưa kịp mua.

Suốt thời gian đi kiếm thêm độc giả cho TN, tôi đã gặp vài ba trường hợp đặc biệt sau đây tại mấy trường khác nhau (nhưng không nhớ rõ trường nào).

Một em học sinh nhìn tôi ngập ngừng muốn ngờ điều gì rồi lại thôi. Chờ mãi cho tới khi tôi tới gần em mới hỏi:

— Thưa bác bác có bằng lòng bán chịu không bác?

— Em hỏi bán chịu là bán như thế nào?

— Dạ, cháu chỉ có 35đ thiếu mất 5đ. Vậy bác bán chịu cho cháu, mai bác trở lại đây cháu trả nốt, nhé...

Một em khác chạy theo chúng tôi xuống văn phòng, dặn với:

— Tiếc quá, cháu không đủ tiền (vừa nói em vừa xòe bàn tay cho tôi thấy hai đồng rưỡi). Mai bác đến đây sớm vào khoảng bảy rưỡi, tám giờ thì cháu mới mua được vì mỗi ngày má cháu chỉ cho hai chục uống nước thôi.

Một em khác nữa không có tiền

(hay đã tiêu hết rồi cũng nên) nhờ biết địa chỉ của tôi mới yêu cầu:

— Bác bán cho cháu một tờ, chốc nữa tan học cháu sẽ đến tận nhà bác trả tiền.

Với những «ca» đặc biệt này, chúng tôi đều thỏa thuận bán ngay bằng số tiền các em sẵn có, chứ không «chờ đến mai trở lại lấy nốt», vì thấy cần nâng đỡ các em ham học hỏi tìm hiểu qua sách báo lành mạnh, và cũng muốn đo thử mức độ thật thà ngay thẳng của các em học sinh ra sao. Quả nhiên đến tối, em đó đạp xe tới trả tiền đầy đủ khiến tôi hết sức cảm động. (Sau này có dịp gặp lại, em cho biết vẫn mua báo TN đều đặn từ đó đến nay (6-73)).

Nhiều lần trong khi bán báo, chúng tôi được các em hỏi những vấn đề liên quan tới bài vở, nhân viên tòa soạn, chẳng hạn:

— Cháu muốn viết bài gửi đăng báo mà chả biết có được đăng không nữa.

— Thì em cứ gửi tới, hễ hay là được đăng liền.

— Ai chọn lựa bài thế bác?

— Chú Nhật Tiến.

— À, bác ơi, chị Mai Loan, chị Đỗ Phương Khanh và cô Nhật Tiến, ba người ấy là một phải không bác?

— Đều khi nào ghé tòa soạn tôi hỏi kỹ lại đã, vì chính tôi cũng không rõ có đúng như vậy không.

— Bác nói dối, bác mà không biết thì còn ai biết.

— Tôi cũng chẳng hiểu là tôi có nói dối không nữa.

Vui nhất là một lần nọ, mấy em cứ nhìn tôi sì sào to nhỏ mãi rồi mới hỏi:

— Bác ơi bác, bác có phải là bác Đình Gõ không bác?

Giật mình đến thót một cái, tôi vừa nực cười vừa tự nhủ: «Chết chửa, mình «đẹp giai» hồi nào đâu mà các em này lại tưởng mình là nhân vật ồn ào, ầm ĩ nhất trong trang Siêu Thị Hoa Hồng nhỉ? Hẳn là còn lâu lắm mình mới «bảnh» bằng Đình Gõ. Nhưng nếu bây giờ cứ nhận bừa đi nhờ bác Đình Gõ thứ thiệt 100% biết được sẽ đưa ra tòa về tội «đạo danh» thì chết, nghĩ thế, tôi phải chối bai bải.

— Ấy... ấy... Tôi không phải là bác Đình Gõ đâu nhé!

— Vậy chú Bách Khoa có phải là bác không?

— Đâu có.

— Hay bác là bác Trường Kỳ?

— Trật nốt.

— Vậy thì nhất định bác phải là bác Vịt Mò, đúng không bác?

KHAI TRƯỜNG ĐẦU THU

Mùa thu trời giăng sương

Chim hót gọi ven đường

Bé thơm tay sách vở

Áo trắng buổi tựu trường

Hàng sao nhiều gió bay

Chim đậu mỏ trên cây

Đường đi sao dài quá

Nắng thu trải hay hay

Cổng trường bao nhiêu người

Mắt rạng rỡ môi cười

Gió cũng về chào đón

Buổi tựu trường vui tươi

Xếp ngoan tay trên bàn

Bé nghe hồn mình mang

Đâu đây hương vở mới

Sao thương nhớ vô vàn

Con chim ngoài cửa sổ

Riu rít một khúc ca

Trên bàn trang vở mở

Giấy trắng đợi thiết tha

Ba tháng hè qua mau

Hôm nay buổi học đầu

Thương sao lời cô giáo

Dặn dò vài đôi câu

Đưa mắt nhìn bảng đen

Màu phấn trắng thân quen

Bé thèm trông bụi phấn

Vàng tia nắng vừa len

Niên học vừa mở ngỏ

Ngày khai trường hôm nay

Nhìn lớp xinh bạn cũ

Nụ cười hoài chẳng phai.

MỘNG DU (GL)

(thương về các bé)

Tôi ngó lại tìm bác Văn Việt nhưng bác lại đang bận tiếp chuyện vị giám học ngoài hàng hiên nên tôi phải cải chính.

— Các em đoán sai hết rồi.

— Vậy bác có viết bài trên báo TN không đã?

— Có chứ, nếu em nào nói trúng tôi sẽ tặng một tờ TN ngay.

Lần lượt các em nêu lên tên: Bình Electronic, Vi Vi, Vương Nghiêm, Lê xuân Nho, Thu An, Trần ngọc Kính, Trương phú Thơ, Tế Xuyên, Yếu Phu v.v... đều bị tôi lắc đầu nguây nguây.

(xem tiếp trang 20)

vườn hồng

ĐỖ PHƯƠNG KHANH phụ trách

Thư của em P.V.B. Saigon :

... Em có chuyện này tức ghê chị ơi ! Trong lớp em có một đứa em ghét quá. Nó ngồi ngay ở bàn dưới em, mà cái mặt nó cứ kên kên, trông khó chịu lắm. Có lẽ nó coi thường em vì thấy em là học trò mới đó chị. Em tính đập cho nó một trận dần mặt, chứ để nó ngênh em hoài, chịu sao thấu...

Trả lời :

Chị mong khi em đọc những dòng này, em chưa đập cậu bé kia. Nếu em đã đập cậu ta rồi thì thật là đáng tiếc !

Thuở bé, chị đã ghét oan một chị bạn. Tại chị ấy ngồi dãy bàn ngang với chị mà lại ở phía bên kia lậ. Thế rồi chị ấy cứ lườm chị hoài. Mà chị thì cũng y như em, chị mới ở miền thượng du về. Thành ra chị cứ nghĩ rằng chị kia khinh chị là Mán rừng, nên lườm nguýt chị. Chị bèn ngênh lại, không thèm nhìn chị ấy. Mỗi khi gặp ở đâu, chị quay đi nơi khác. Một hôm chị ấy mon men đến gần nói với chị thế này :

— Chị ơi, nè chị ở gần nhà mình, hai cái bếp quay lưng vào nhau, mình vẫn thấy chị lên sân thượng. Mai đi học, mình sang rủ chị đi cho vui nhé.

Chị ấy thành thật đề nghị, nhưng mặt vẫn nghiêng nghiêng. Té ra chị ấy có tật ở mắt, cứ phải nhìn nghiêng mới thấy. Sau này chơi với nhau, chị mới biết rằng mình lầm lớn. Chị ấy hiền hậu vô cùng, chẳng bao giờ khinh ghét ai hết cả.

Tật suy diễn nó làm cho mình thành mù quáng. Cái luận điệu : « Có lẽ nó... » « Bộ nó tưởng... » « Nó lại cho rằng... » là rất dễ sai lầm. Mình tưởng tượng rằng người ta như thế, rồi mình đồ diệt cho người ta, tin chắc rằng người ta thế thật, thì có nguy không cơ chứ. Trong một

bài của bác chủ nhiệm, có kể chuyện Tào Tháo nghe thấy người nhà chủ trọ bảo nhau giết heo (để đãi chính Tào Tháo), nhưng ông ấy lại tưởng họ định giết mình bèn ra tay trước, giết hết cả nhà người ta, hồi thì cũng trễ.

Nay em nghi bạn em ngênh em, thành ra em cũng không tỏ thiện cảm với bạn, có thể là em cũng ngênh lại. Dù sự thật bạn chưa ngênh, thấy thái độ em thế, thành ra có khi cũng ngênh thật. Như vậy thì có thể xảy ra đánh nhau lắm.

Xin em coi lại bài « Chiếc thuyền không » ở Vườn Hồng số 94, rồi hãy tạm coi như bạn em không hề « kên » em, có lẽ em sẽ thấy là bạn em không « kên » em thật.

Gặp hành động của ai, xin đừng vội suy luận một cách chủ quan rồi gán chặt cho người ta cái ý xấu. Nhiều khi người khác không hề có ý gì xấu với mình, nhưng mình cứ « suy bụng ta ra bụng người » rồi bực tức, làm mất hết những điều tốt đẹp mà đáng lẽ Thượng Đế dành cho nhưng mình không biết hưởng, em ạ.

Chị ĐỖ PHƯƠNG KHANH

CHUYỆN CỦA BÉ

« Nay, cô bé hôm nay em dậy muộn
Quên chải đầu, chiếc áo quần chưa thay
Quốc hôm qua bỏ hộp chốt tha rồi
Tập sách thiếu làm sao em đi học
Mực mới chấm hôm qua còn đầy nhóc
Nay cạn rồi em đánh đổ ở đâu
Bút làm rơi nên đã gãy trên đầu
Sao viết được, bài hôm nay nhiều lắm
Kìa tiếng trống của trường vội đánh
« Đã trễ rồi, thôi nghỉ là xong »
Bé đứng im, nước mắt chảy vòng vòng
Bé tự hứa sẽ không như thế nữa.

VI VU

BẠN CÓ BIẾT

Nhân dịp lễ Bình Định Vương Lê Lợi, ôn lại lịch sử, những danh từ dưới đây nhắc bạn nhớ tới vị anh hùng nào :

- 1) Vạn Thắng Vương
- 2) Nhụy Kiều tướng quân
- 3) Vua bãi sậy
- 4) Lương Quốc trọng nguyên
- 5) Dạ Trạch Vương
- 6) Hàm thiêng Yên Thế
- 7) Tiếng bom sa điện
- 8) Liễu mình cầu chúa
- 9) Ăn cỗ đầu người
- 10) Lửa hồng Nhật Tảo
- 11) Chiến lũy Ba Đình
- 12) Bỏ Cái Đại Vương.

ĐĂNG-VƯƠNG
(xem trả lời trang 22)

MẤU THÊU

— Mỗi người hấp thụ được 2 loại giáo dục : Một của người khác dạy mình, và một tự mình học lấy.

E. GIBBON

— Sống không mục tiêu, nghị lực ta sẽ uổng cả.

PETERS

CHỊ ƠI !

● *Chị ơi ! Làm thế nào để xin tiền má.*

Kim Hằng, Gia Định

— Chờ má «địa» lợi.

● *Chị ơi ! Cả nhà em không ai biết*

cười. Làm sao cho mọi người cười hả chị ?

Quang Minh, Đà Lạt

— Chị đoán rằng gia đình em Không ai sử dụng lời khen ngợi rồi.

Muốn trông thấy mọi người cười Thì ta đừng tiếc những lời ngợi khen.

● *Chị ơi ! Bao giờ mới rõ bài mình lọt vào mắt xanh của chú Nhật Tiến, chị hỉ ?*

Hà vi Phạm, Gò Công

— Chẳng nào bài của em viết nhỏ li ti như hạt bụi í.

● *Chị ơi ! Cô bạn ngồi cạnh em hơi nách quá, muốn ngộp luôn.*

Hoa Lan, Saigon

— Tặng cô một gói phèn chua phi tán nhỏ, để cô thoa, hiệu nghiệm như thần (mua ở tiệm thuốc Bắc).

Thôn mến

Chị MAI-LOAN

Thực đơn kiệm ước

SÁNG :

- Củ cải luộc
- Thịt kho với hột vịt
- Rau muống xào tỏi.

CHIỀU :

- Bàu nấu tôm khô
- Cá mè gà tầm bột mì chiên ăn với rau sà lách, rau thơm giá chấm nước mắm dấm ớt tỏi.

MỆO VẬT

Hôm nay Mộng có chút mẹo vặt này để cho các bạn làm thử :

— Cách giữ trứng :

Các loại trứng, muốn giữ cho được lâu mà vẫn tươi tốt, bạn nên xếp đầu nhọn của quả trứng chúc xuống trước khi cất vào tủ.

Trứng đã đập thì phải ăn ngay, không thể để lâu được. Nếu bạn muốn giữ lòng đỏ lại, thì bạn hãy phủ nước lạnh và cất vào tủ lạnh

Muốn ăn trứng la coóc cho ngon thì khi bắc nước sôi, bạn thả trứng vào và nhấc ra liền, sau đó bạn đợi 5 phút sau thì ăn vừa vặn ngay

— Phin cà phê bị nghẹt :

Khi lọc cà phê, mà bạn đổ nước sôi một lúc lâu vào phin rồi mà nó vẫn chưa chảy xuống ly, Hoàng Mộng xin mách bạn mẹo nhỏ này :

— Bạn hãy dùng lòng bàn tay đặt lên mặt phin, ấn mạnh, rồi bạn buông thật nhanh, cà phê chảy xuống ly ngay

HOÀNG MỘNG
(L.H.D Kiên Giang)

— Ta đã thành công vì ta quyết tâm, ta không bao giờ do dự.

NAPOLEON

Tay Ngọc

BÊN

BẾP
HỒNG

BÁNH ĐÚC

Vật liệu :

- 2 bát (thứ bát ăn cơm) gạo tẻ đầy.
- Gắn một thìa café vôi (vôi ăn trầu)
- Một chút hàn the
- 200 gr đậu phộng
- Nửa trái dừa khô
- Vài thìa mỡ

Cách làm :

Đậu phộng mua về nấu nước sôi đổ vào cho dễ bóc vỏ. Cho vôi vào nước khuấy cho tan rồi đổ vào gạo đến khi thấy mực nước trên gạo chừng một đốt ngón tay thì thôi (khi cho vôi vào bạn nhớ chứa lại cận của vôi). Để gạo ngâm như vậy chừng 3, 4 tiếng. Đem gạo vo lại cho sạch, đổ vào soong, cho nước vào nhiều gần bằng nấu cháo. Đậu phộng (lạc) bóc vỏ đổ chung vào gạo rồi bắc lên

bếp nấu, chừng một lát thì cho hàn the vào. Khi nước cạn gạo nhừ, cho mỡ vào, lấy dừa cả đánh đều tay và mạnh. Khi gạo đã nhuyễn hẳn, đổ dừa đã nạo nhỏ vào, khuấy đều, chừng một chút là bánh được. Bắc xuống đổ vào đĩa cho nguội, khoảng 3 giờ sau thì ăn bánh mới ngon.

Bánh đúc cắt thành miếng nhỏ, ăn với nước mắm pha ớt, chanh. Bạn có thể thay nước mắm bằng mắm tôm hoặc tương Bắc ăn vẫn ngon (tùy theo ý thích mọi người).

Lưu ý :

— Bạn muốn gạo mau nhừ, có thể ngâm gạo trong thời gian lâu hơn nữa, nếu gấp quá thì ngâm trong 2 tiếng.

— Chỉ nên cho 1 chút hàn the để bánh dai.

— Bạn đừng cho nhiều vôi quá, như thế bánh sẽ nở, ăn mất ngon.

— Nếu bạn không muốn nạo dừa nhỏ, bạn có thể cắt dừa thành miếng mỏng, rắc trên mặt bánh.

— Nên đổ bánh ra thứ đĩa giăng để bánh được mỏng. Khi đổ bánh bạn nhớ lấy dừa gạt cho đều.

Thủy chúc tất cả các bạn Thiếu Nhi thành công.

NGỌC THỦY

thiều nhi 13

THỦY CẦU

PORTUGUESE MAN OF WAR

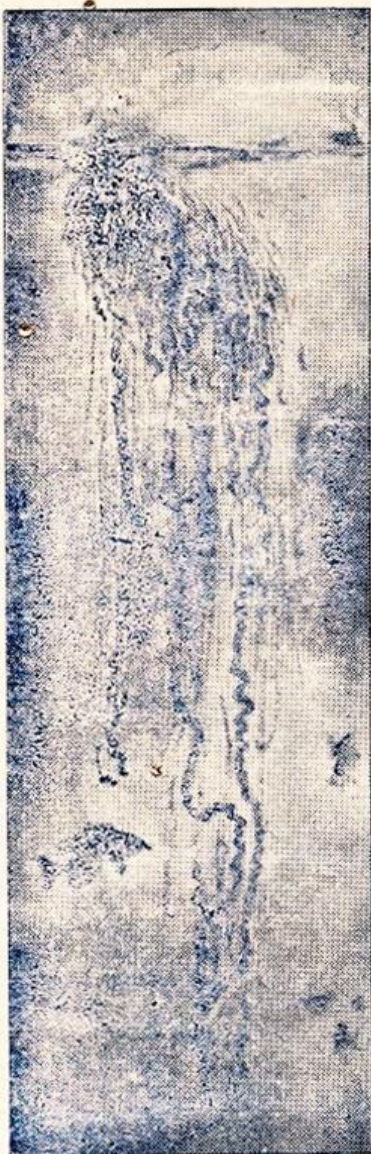
Những tay bơi lội ngoài biển gặp phải Thủy cầu thì kẻ như không còn sống sót. Vì thế người ta đã gọi nó là Tử thần của Đại dương.

Trường hợp của Stephen tại vịnh Rockaway cũng như muôn vàn trường hợp khác đã xảy ra. Stephen bị những cánh tay ma quái chứa chất độc cực mạnh quấn vào ngực và vào cổ. Ban cứu cấp vội đưa anh vào phòng dưỡng khí, 4 ngày sau anh mới hồi tỉnh. Nhưng sau đó người ta lại phải tận tình chữa chạy cho những nhân viên cứu cấp vì sợ ý chạm phải những nọc độc khi cứu Stephen. Những người bị nhiễm chất độc của con thủy quái này bị tê buốt, thần kinh rối loạn, nôn ói sau cùng nghẹt thở chết cấp kỳ.

Tên khoa học của loại này là *Physalia Physalis* do tiếng Hy Lạp có nghĩa CÁI TÚI NƯỚC. Nó là một sinh vật có những cánh tay dài mềm mại lòng thông chìm sâu dưới nước. Trên mỗi cánh tay có nhiều hấp khẩu chứa đầy chất độc và nguy hiểm hơn nọc rắn. Nhờ sự tác dụng lân tinh trong nước biển, chúng phát ra muôn ngàn màu sắc rực rỡ, trông rất quyến rũ. Cách đây 300 năm, một đoàn thủy thủ Anh quốc đang tuần tiễu dọc bờ biển Bồ Đào Nha, từ trên boong tàu, các thủy thủ trông thấy một khối không lồ có muôn ngàn ánh sáng xanh trắng phát ra lấp lánh như cây giáng sinh. Đoàn thủy thủ này cho đây là một tàu chiến Bồ Đào Nha nên đánh tín hiệu chào mừng. Thế nhưng tuyệt nhiên không thấy trả lời. Sau họ khám phá ra đây chỉ là một đàn Thủy cầu. Từ đó người ta quen gọi nó là: Tàu chiến Bồ Đào Nha (Portuguese Man of War) mà quên hẳn cái tên đúng của nó là *Physalia Physalis*.

Thủy cầu thường trôi nổi bồng bềnh trên dòng Gulf Stream, Bắc biển Caribe tới Nova Scotia, đôi khi người ta cũng thấy nó lảng vảng ở biển Atlantic hay lẫn vào tận eo biển Anh - Ái Nhĩ Lan. Trên mặt biển Thái Bình Dương từ California đến Australia. Nói tóm lại những nơi có nước ấm đều có sự hiện diện của Tử thần Thủy cầu.

Hình dáng bề ngoài của Thủy cầu trông không khác gì một cái túi đựng nước hay một trái khinh khí cầu, phần nổi trên mặt nước chứa một thứ Carbon monoxide. Phần

dưới là những tay dài mềm mại đâm tua tủa ra như rễ cây để giữ cho túi trên mặt nước được thăng bằng đồng thời cũng là những lợi khí để săn mồi. Thủy cầu trôi đến đâu kéo theo những cánh tay trông giống như một cái đuôi dài thậm thụt óng ánh muôn ngàn màu sắc khiến ta có cảm tưởng như một sợi bông giấy màu nhỏ li ti cuộn cuộn tung lên trong ngày đại lễ.

Chính nhờ những màu sắc này mà thủy cầu đã như biết bao chú cá săn sàng hy sinh làm mồi cho thủy cầu. Những cánh tay mềm mại này luôn luôn giăng ra như một cái lưới. Bất cứ một loài thủy tộc nào vướng phải mạng lưới tử thần này đều bị kéo ngay lên và bị nghiền nát ngay lập tức. Khi một con mồi lâm vào nguy hiểm không có cách nào thoát khỏi. Tất cả các cánh tay của Thủy

cầu đều quăn chặt và chất độc ở hấp khẩu nhả ra làm tê liệt con mồi sau đó các tay kéo từ từ con mồi lên như ta kéo lưới để ăn thịt.

Hiện nay đời sống Thủy cầu còn là một bí mật và được coi như một động vật nguy hiểm nhất, chưa ai khảo sát tận tường, khám phá nổi. Vì muốn khảo sát phải bắt được nó, nuôi dưỡng nó thế mà chưa có cách nào để bắt và nuôi dưỡng được. Một số các nhà khoa học thuộc Hải dương học viện Miami đã dày công nghiên cứu về loại này nhưng cũng chỉ mới mừng tượng về cái chất độc của Thủy cầu giống như một độc được làm tê bại thần kinh có bản chất như Protein làm rối loạn hệ thống não bộ. Sức sống của chất độc này thật kinh dị. Tại Viện Hải dương học Miami người ta đã làm một thí nghiệm là ướp lạnh một khúc tay thủy cầu, sáu năm sau chất độc vẫn còn đủ sức giết người.

Trong nước, chất độc này cũng rất mạnh. Theo Tiến sĩ Lane giáo sư tại học viện Miami chất độc này làm cho máu đông lại, mạch máu bị tê liệt, nhịp tim đập thật nhanh gây nên tình trạng nghẹt thở ngay tức khắc. Ngày nay vẫn chưa tìm ra được thứ thuốc nào hóa giải được nọc độc này, trừ ra các chất có nồng độ cao như các loại rượu. Nếu xát ngay vào vết thương thì bớt nguy hiểm phần nào.

Ngoài những cánh tay chính để bắt mồi, Thủy cầu còn một dụng cụ lạ lùng nữa được coi như những «Con mồi». Những con mồi này có thể rời khỏi Thủy cầu bơi lộn vờn chung quanh với một đường kính khá rộng. Các chú cá lớn trông thấy tưởng mồi lao theo thế là bị rơi ngay vào bẫy trận đồ, các con mồi bám ngay vào tay mẹ cùng nhau làm thịt chú cá ngu ngốc.

Với những cách tổ chức và chất độc ghê hồn như vậy người ta tưởng chỉ có sức mạnh của bão tố mới đánh tan được Thủy cầu. Thế nhưng kẻ thù bất ngờ và duy nhất của Thủy cầu lại là giống rùa biển. Giống rùa này nặng chừng 500 pounds, có một lớp vỏ màu đỏ sẫm cứng như sắt. Một cái mỏ bằng sừng cứng như đá. Người ta đã được chứng kiến một trận thủy chiến giữa tàu chiến Bồ Đào Nha và chú rùa khổng lồ này. Hai mắt nhắm nghiền, bốn chân vùng vẫy lao thẳng vào giữa Thủy cầu. Thủy cầu vận dụng hết sức lực dùng hết mọi tay cố quăn lấy chú rùa. Cả một vùng sóng nước tung tóe. Chú rùa như vị anh hùng xông vào chốn ba quân dùng miệng

đóp cụt đám tay của địch thủ. Thủy cầu bị đứt tan tành. Chú rùa như hăng máu căm hờn tã xung hữu đột. Cả thân rùa bị tay của địch thủ quán chi chít như một cuộn chỉ rối. Tuy vậy chú rùa cũng toàn thắng gỡ được cái mối bong bong ấy.

Cho đến nay người ta vẫn chưa hiểu được nhờ ở đâu mà rùa lại có được tính miễn nhiễm ấy. Thực ra ngoài giống rùa có thể trị được Thủy cầu, còn không gì phá nổi. Nó vẫn đương nhiên là một tử thần bí mật giữa đại dương.

HUY-YÊN

(Tài liệu của viện National Wildlife)

Ô CHỮ? À QUEN QUÁ RỒI

Bài của TRẦN-LINH-NGA

Qua 2 năm quen thân với Thiệu Nhi, gần 100 cái ô chữ chắc là các bạn thạo chơi ô chữ lắm rồi. Hôm nào thích làm một cái ô chữ gửi tới Thiệu Nhi xem sao. Thế thì:

1) ĐI TÌM MỘT CÁI HÌNH ĐẸP

Chọn một cái hình nào hay hay, có ý nghĩa càng tốt nữa. Ưng ý một cái hình nào đó, can ra giấy bằng mực tàu. Đây là lúc bạn trở tài đây, cùng một cái hình mà mỗi vị can một cách, cái thì đẹp, cái thì nét còn run quá (xin mở một cái ngoặc nhỏ ở đây, đôi khi vì cảm động quá hình vẽ run run nên chờ hoài không thấy ra mắt bà con là vậy).

Gạch ngang, gạch dọc trong hình xong, đến giai đoạn gay go nhất nào mời bạn.

2) NGANG DỌC DỌC NGANG UI CHAO KHÓ QUÁ

Nào để xem ngang có 6 ô trống, để quá, tìm một con sông nào nổi tiếng hay một danh nhân là xong, thiếu gì. Đặt bút xuống HỒNG HÀ

hay DUY TÂN gì đó. Qua hàng thứ hai có 7 ô trống nào để xem (Ấy các bạn, bạn mà hạ bút làm một hơi chiều ngang là... kẹt lắm, ngày xưa TLN cũng từng hăng hơi như vậy rồi).

Vừa làm chiều ngang vừa làm chiều dọc thì yên lòng hơn bạn ạ. Lúc làm thí nghiệm thử chọn một cái hình để ngang dọc đều 6 ô cho dễ cái đã. Xong đâu đó kể là tạm tạm, kiểm điểm lại thì thấy xuất hiện một số chữ tra trong từ điển cũng không có, viết tắt cũng không được, viết ngược cũng không xong, thêm dấu, thêm đuôi cũng không ổn. Gặp trường hợp này các tay ô chữ cũng đành bó tay chữ không được. Máy chữ này không ưa chơi ô chữ đâu bạn EAH, AON, OUB.

Tưởng đã khỏe ư? Chưa đâu. Đến lúc lấy giấy bút giải thích nội dung thì:

3) QUÁ! GIẢI THÍCH LÀM SAO CHO DỄ HIỂU BÂY GIỜ

Có nhiều chữ lúc làm ô chữ nghĩ đến thấy dễ hiểu lắm, nhưng lúc giải thích sao cho người khác nghĩ ra chữ đó thì khó lắm sao, nhiều khi ngồi cắn bút ngẩn ngơ cứ như bài thi ra mà bị sắc vậy. Nhưng thí dụ chữ nào đi, tôi giải thích cho coi

— Bạn đừng nóng nảy, đây này:

NHỌN — HỒNG (màu hồng hơi khó diễn tả) — TẮT CẢ — hơi lúng túng chút xíu há.

Bù lại có nhiều chữ dễ giải thích, có nhiều nghĩa lắm. Thí dụ gặp chữ «O» thì nhiều.

— điều hòa — ký hiệu Oxygen — vòng tròn — đường cong khép kín — trứng vịt — nơi trái rơm để nằm cho êm — Tiếng miền Trung gọi cô —

Đó là một mẫu tự, có chữ ANH làm ô chữ hay gặp.

— hình chụp (ẢNH) — quốc gia có thủ đô Luân Đôn —...

Có một lối giải thích lơ lửng nhưng không chính lắm vì không rõ ràng — Một trạng bốn đức tính của người con gái. Cả 4 đức tính CÔNG, DUNG, NGÔN, HẠNH, đều có 4 mẫu tự thế thì làm sao đoán cho ra. Hơi tối nghĩa, phải không bạn. Cũng một lối giải thích như vậy nhưng rõ hơn, suy nghĩ một chút đoán ra ngay «phụ lưu hữu ngân sông Đồng Nai», trong ô chữ có 2 ô trống, chúng ta đoán được tại vì có sông BÉ và sông SAIGON, hai ô thì đích thực sông BÉ rồi, sông SAIGON làm sao được.

Một khó khăn cho bạn chơi ô chữ là lời giải thích ngắn quăng mà trong ô chữ lại không có 1 ô đen biểu hiệu đã qua ý tưởng mới.

«Họ cướp ngôi nhà Trần — Trái với thiện».

MAC AC thay vì MAC • AC.

Theo lệ thường, phải có một ô đen khi qua ý tưởng mới.

Giải thích đến dòng cuối bạn ký tên và có quyền gửi ô chữ đến Thiệu Nhi rồi ung dung ngồi chờ. Trong khi chờ đợi bạn làm thêm vài cái ô chữ nữa xem sao. Lần đầu gửi 5 cái đăng một cái cũng đã mừng rồi đó. Nhưng mà:

4) NỖI KHỔ KHI Ô CHỮ ĐƯỢC ĐĂNG

Bạn không tin chắc? Được đăng là thích rồi còn khổ gì nữa. Thích thiệt bạn ạ, sau phút giây sung sướng đó (khoe ở nhà trước rồi khoe tụi bạn sau). Bạn ngồi chơi lại ô chữ được đăng với niềm thích thú. Ô kia sao lại nóng mặt lỗ tai lưng bùng la lên một tiếng «thôi rồi». Các bạn ạ! Ô chữ bị sai! Lúc nháp đang hoàng vẽ vào giấy đề gửi, cơ khổ quên tô một ô đen, có khi lời giải thích lại thiếu. «Ai kêu không chịu dò lại cho kỹ» — Bạn nói đúng, lỗi của tác giả mà.

Đôi khi bị trách oan bạn ạ, có thể tại chữ bay bướm hoa lá cành nên ông sắp chữ đọc không ra; dấu sắc sắp thành dấu huyền, chữ d thành đ ... khiến lời giải thích khó hiểu. Bạn phải cau mày nhăn trán mà không đoán ra chữ muốn tìm, bức mình quá. Thôi cười xòa một cái thông cảm với nỗi khổ của tác giả, tác giả đang nóng mặt kia kìa. Cả một tuần, đến lúc Thiệu Nhi số mới ra mới người ngoài. Thế mà các bạn thấy ô chữ trên Thiệu Nhi cũng hay bị lầm lẫn đó, khổ cho tác giả chưa.

Tuy khổ (tại lỗi mình chứ ai) nhưng mà thích, bạn có đi tìm một cái hình để thí nghiệm chưa, hay làm hình vuông cũng được. Nhưng hình như:

5) CON GÁI KHÔNG THÍCH

Theo sự dò hỏi, các cô không ưa ô chữ cho lắm, một cô tuyên bố «cái gì mà khô khan, chán chết tôi thích đọc Vườn Hồng với thơ thôi». Không biết có cô bạn nào gần 100 cái ô chữ làm không sót cái nào không. Nếu có, hôm nào có lập «nhóm ô chữ» xin mời cô bạn vào ủng hộ tinh thần. Cảm ơn cô bạn trước. Còn các bạn, ý kiến thế nào?

TRẦN-LINH-NGA

thiệu nhi 15

Ước mơ hồng

H. NGHI

Màu vàng lá quăn quýt chập chùng trong gió. Tưởng như dấu vết thời gian đã đọng lại làm lá xanh khô héo. Mưa rơi nhẹ nhàng. Giọt mưa trong vắt. Em lạc loài giữa con đường ngập lá. Không một bóng người. Chỉ có tiếng mưa thánh thót. Tiếng gió lao xao. Đạn vào nhau như lời ca êm mơ dịu ngọt. Vỗ đôi tay mũm mĩm tròn no, em cần thận nhặt từng chiếc lá xếp vào rổ. Ánh mắt chan hòa niềm vui. Lá vàng là lá khô, lá héo. Những chiếc lá đã tàn tạ héo mòn vì năm tháng. Em nhặt làm gì lá ấy hở em? Tôi biết sẽ chẳng bao giờ tôi hỏi em câu đó. Dù sáng nào cũng lặng lẽ đứng đây. Và lặng lẽ nhìn em nhặt lá. Rồi như một hôm tôi chợt thấy buâng khuâng mất mát. Vì con đường kia bỗng vắng vắng em ngồi nhặt lá vàng. Tim bồi hồi. Dạ xót xa. Nước mắt viền quanh bờ mi nghe nặng trĩu. Suốt một ngày tôi âm thầm dõi mắt chờ em. Nhưng em không đến. Tôi thức trắng đêm ngồi khóc, chỉ sợ em là ảo ảnh. Là nàng tiên nhỏ một thoáng nào chợt hiện rồi biến mất trong mây trời cao vút. Từ đó, tôi biết khung cảnh đơn thuần thơ dại kia là một căn thiết. Vắng em tôi buồn. Có em tôi vui.

Giờ thì em đã trở lại. Vẫn với tất cả những gì quen thuộc cũ. Vẫn với những gì mà tôi ngỡ mình đã đánh mất.

Hình như có tiếng chân người ở cuối con đường. Tôi nhón chân lên. A! một đứa bé trai.

Đứa bé tiến lại gần em, miệng cười tươi:

— Ê Bí. Mà làm gì mà lâu dữ vậy?

Bí. Em tên là Bí. Tôi thích thú và buồn cười quá đi. Có lẽ cái tên ấy mới hợp với em. Em tròn và xinh như quả bí, em biết không?

Tôi thấy em nhăn nhó phân bua:

— Bữa nay nhiều lá ghê, Bí lượm hoài mà hong hết. Bí giờ, cu lượm giùm Bí với nghen.

Đứa bé lắc đầu nguầy nguậy:

— Thôi, bỏ đi. Mẹ cấm chơi lá, chơi dơ nhà hết trơn. Coi chừng ba «đia» ba la đó. Mẹ nói Bí mà ngoan, mẹ mới cho ăn bánh.

— Bí hong thèm bánh, Bí ưng chơi lá hê.

— Xí, nói dèc. Hong thèm bánh sao mỗi lần ba «đia» hong có thì khóc. Bí xạo ghê ta ời.

Dường như đôi má chợt hồng lên và em cúi đầu xấu hổ. Tôi yêu em vô cùng, em biết không?

Cậu nhỏ hồi hả dục em trở về. Nhưng em hãy còn luyến tiếc những chiếc lá vàng nghiêng ngả. Đôi tay thơ dại ôm chặt lấy rổ lá. Như không muốn rời. Như không muốn xa. Em quý những vật ấy vô cùng phải không em! Ôi! ý muốn thật đơn thuần. Chỉ là những chiếc lá đã vàng, đã héo. Tôi yêu em vì ý muốn đơn thuần đó, vì ý nghĩ thơ dại đó, em biết không?

*

Tay xiết chặt mảnh giấy. Vo tròn. Vo nát. Đôi mắt thoáng mờ cho cơn đau ùn ùn dâng ngập. Mẹ. Con đang hình dung khuôn mặt dăm chiêu, buồn bã của mẹ. Qua những dòng chữ này. Như chất chứa. Như tích tụ nỗi xót chua, tủi cực khi mẹ biết được Khánh dấu yêu đã làm mẹ thất vọng rất nhiều vì một ý thích thật điên rồ, khờ dại. Làm sao mẹ hiểu được. Con đã từ bỏ tất cả những dự định trong tương lai để chỉ xin một ước mơ nhỏ bé. Là ngày nào khi trời chớm sang thu. Màu vàng lá bắt đầu ngự trị vẫy vùng trong gió. Con sẽ không còn như hôm nay. Một cô gái nhỏ lạc loài giữa quận lỵ vắng lặng, hiện diện vài tuần lễ cho chuyến nghỉ hè đầy thích thú. Mà ngày ấy, con sẽ thật dịu dàng, thật trang

nghiêm giữa bầy chim non xinh xắn. Ôi! những đôi mắt bi ve mở rộng. Ôi! những hình hài bụ bẫm no tròn. Con yêu chúng vô cùng. Và muốn giữ mãi trong vòng tay. Mãi mãi. Mẹ hiểu cho con. Mẹ hiểu cho Khánh dấu yêu của mẹ. Mẹ nhé!

Con đường đang trải dài dưới những bước chân. Con tro vơ giữa khung cảnh này, giữa quận lỵ này. Lạc loài quá, mà như gần gũi quá. Căn gác nhỏ nằm đơn độc trên con đường đất ngập lá. Chỉ có thế. Ngày mới đặt chân đến đây, mơ hồ con đã thấy sự giản dị mộc mạc của quận lỵ sẽ là một quán quýt không rời, một vãn vương không dứt. Rồi một sáng, con chợt ngất ngây bàng hoàng. Chợt bắt gặp dấu tích của tháng ngày xưa nhỏ dại. Em. Đứa bé gái chỉ yêu những chiếc lá vàng khô héo. Tôi yêu em. Con yêu đứa bé đó vô cùng. Làm sao mẹ hiểu được. Tất cả chỉ có thế. Một bé gái và những chiếc lá vàng. Đã làm ước muốn con thay đổi. Rồi con vội vã ghi tất cả mong muốn đó gửi về mẹ. Để hôm nay con nhận được biết bao trách móc giận hờn. Mẹ chế con là «cô giáo làng». Cô giáo làng. Trời ời, con tưởng như ước mơ kia đang nở hoa và trong tâm t-y với. Tưởng như hình ảnh người thiếu nữ quay trở lại quận lỵ ôm tròn mộng ước là rất gần. Cô giáo Khánh sẽ đặt chân lên ngưỡng dấu chân xưa dịu dàng thăm hỏi. Cho kỷ niệm dồn dập. Cho xúc động dâng dâng. Cho tình thương quăn quýt trên môi cười trong mắt nhòa vì lệ. Em. Lúc ấy tôi sẽ hết còn nhút nhát để chỉ dõi mắt chờ em từng sáng (vì... tôi đã là cô giáo của em rồi nhỉ?). Sẽ dịu dàng đến bên em hỏi nhỏ. Vì sao em chỉ nhặt những chiếc lá vàng? Rồi tôi sẽ cúi xuống bắt chước em chất chiu từng chiếc lá. Xếp vào rổ cho em đem về bày cuộc chơi vui...

Mẹ dấu yêu. Chắc mẹ đã hiểu con. Vì sao con đem mộng ước đắp xây ở quận lỵ nhỏ bé này. Chỉ là thế. Một đứa bé gái với những buổi sáng chất chiu từng chiếc lá. Chỉ thế thôi. Mẹ ạ.

*

— Thảo. Bí Thảo

— Ê Hằng. Mà biết Bí Thảo là cái gì hong?

— Tao hong biết. Nhưng chắc là cái cây bí quá hà,

— Xí, dờ ẹc. Đâu phải cây bí, trái bí mới đúng. Mà hong thấy nó giống «hột» trái bí sao? Hi... hi...

(Xem tiếp trang 22)

CHỦ HOẠT TRÚT TRONG BAO RA MỘT CÓN
RUA ĐỂ KHÁ TO...

CHỦ HOẠT CỘT
CHẬT AƯNG THỊT
TUY LÊN LÚNG
CON RUA BÉ?

XONG CHỦ LẤY TRONG BẾP MỘT
MIẾNG THỊT BỎ TỪA 'CÓN
MÀU...

CHỦ ĐỊNH LÀM
GI ĐÂY

HA HA
LÀM MÓN NHƯ
ĐỂ MỜI CÀ
CÁ MẬP
XỐI ĐẦY

CHỦ LÀM MÓN CÀU NÓI

KHÔNG ĐAU... MINH
ĐAU CÓ DƯ THÌ GIỮ
ĐỂ CÀM HAYSAN
CÁ LÚC NÀY...

NÓ ĐÓI THÌ MINH CHONO
ĂN THẾ THÔI... CỜ ĐIỀU KHI
NUỐT PHẢI CON RUA CỨNG
NHỮ ĐÁ NÀY ÍT RA PHẢI HO
NƯỚC HỒM... HA HA

KHI CHỦ RUA ĐƯỢC NÉM XƯNG
NƯỚC... NGHE MÙI THỊT
TƯỚI... CHỦ CÁ MẬP
NHÀO TỚI NGAY...

BÁM VÀO SỢI DÂY NÊU
CHO ĐÚNG HƯỚNG...

XONG RỒI, GIỮ TA
YÊN TÂM MÀ LAN
NƯỚC...

57

CÀNG LÚC CHỦ
CÀNG XƯNG SÂU
HƠN...

NƯỚC LẠNH DỪ
KHÔNG CỜ BÌNH
HƠI VÀ QUẦN
ÁO ẮN CHẶT TÀ
CHẾT NGẠT QUÀ!

RONG BIÊN DÂY ĐẶC
THỂ MÀY
KHỚ THẬT...

PHẢI NHỚ GỢI
ĐỂ LẤY LỜI ĐI...
CHÀ! DẠI QUA
DỪNG TAY
KHÔNG HONG
RỒI...

THẾ LÀ CHỦ HOẠT
DỪNG ĐẠO BÉN
KHỚT MỘT LỜ
KHÁ TO ĐỂ CHỦ
XƯNG

CHẾT! SẮP HẾT DƯỠNG
KHÍ RỒI

MINH PHẢI
LÊN THUYỀN
THAY BÌNH
KHÁC

ĐAM RONG RỪ
NÀY LÀM
MÀ KHỚT
THÌ GIỜ

TRONG KHÍ ẤY TÔI VÀ
ÔNG ĐỊNH ĐANG
NGỒI NƠI
CHUYỀN VẬT
TRÊN THUYỀN...

CHỚT TÔI SỰT
KÊU RỪ LÊN KHÍ
VUA NHIN SAU MÙI
THUYỀN HIỆN RA

I TRỜI ƠI
"NO"

58

TRANH THU

Mùa thu là bức tranh
 Heo may đến rung cành
 Vàng rơi lác đác lá
 Đêm về buồn trăng thanh.
 Ngồi say bên hồ nước
 Lặng soi ánh mây lành
 Lang thang trôi tan tác
 Đẹp ơi bức thu tranh.

LỜI THU

Lác đác rơi lá vàng
 Ngập lối sầu mệnh mang
 Thánh thót đầu tiếng đàn
 Nghe hồn bay thênh thang.
 Nói với nhau ngõ vắng
 Cung trầm say reo vang
 Lá rơi trên phiến đàn
 Ngổ lời khi thu sang.

MẮT THU

Ngơ ngác xinh mắt mai
 Nhìn lá rơi rơi hoài
 Rưng rưng đôi dòng lệ
 Long lanh ánh trắng say.
 Như hồ thu im bóng
 Bên hàng liễu nhẹ lay
 Nghe như buồn hắt hắt
 Nhưng trông thật đẹp thay.

GIÓ THU

Hắt hắt gió thu trời
 Heo may thấm lạnh người
 Ràn ràn cây mờ lạnh
 Xương khô in xám trời.
 Đuôi nhau vài chiếc lá
 Dư âm buồn chơi vơi
 Khẽ đưa hồn phiêu lãng
 Mơn man gió gọi mời.

THU SANG

Heo may quện lá vàng
 Em nhủ thầm thu sang
 Mơ thả hồn trong nắng
 Lừa thừa cánh hoa tàn
 Em đi trên khổ lá
 Rạo rức rộn lòng mang
 Trăng ngậm ngùi rải lối
 Đêm nay dạo phiếm đàn.

HÙNG VỸ

TIẾNG SƯƠNG

Sương rơi gõ nhịp trên cành
 Ràn ràn từng phiếm buồn
 Mảnh tơ vương
 Dư âm nghe thoảng niềm thương
 Mong manh, sợi khói giăng buồn mắt
 xanh.

LÁ RƠI

Không gian mờ đục bụi sương giăng
 Gió khẽ ru êm chiếc lá vàng
 Lơ lửng dong đưa theo nhịp sóng
 Rơi rơi ngập lối dấu ngõ vắng!

HÀ VI PHẠM

TUỔI 14

14 tuổi chưa cài trâm lên tóc
 Hay giận hờn, hay khóc đối bà mẹ
 Hay trộm hoa, đuổi bướm những khi về
 Chiều tan học đứng vẩn vơ lá áo.

14 tuổi hồn nhiên chân chim sáo
 Mọi ngọt ngào thơm ngát dấu ô mai
 Khi then thùng đôi má đỏ hồng hồng
 Bàn tay nhỏ xinh như hai tháp ngọc.

14 tuổi tâm hồn em mở rộng
 Lời thầy cô mong ước đến ngày mai
 Học trò cô rực rỡ với tương lai
 Hãy ôm trọn những tháng ngày tuổi nhỏ.

14 tuổi vóng tay ôm sách vở
 Buổi đến trường tươi nở nụ cười xinh
 Mắt rạng ngời như ánh nắng bình minh
 Tuổi 14 nghìn xưa êm ái quá!

THẢO (Phú Lâm)

BUỔI HỌC ĐẦU TIÊN

Một buổi sáng mùa thu
 Bầu trời đen ám u
 Con đường phôi xác lá
 Gió vi vu, vi vu
 Bộ bà ba mới may
 Sách vở cầm trên tay
 Em gục đầu bước vội
 Gặp khuya, lòng quất quay
 Em đi theo bên mẹ
 Chân bước hồn rung rung
 Tay vịn về mép áo
 Muốn nói mà ngập ngừng
 Buổi đầu tiên đi học
 Ai chẳng sợ chẳng lo
 Em vừa đi vừa khóc
 Trong mưa mờ mờ
 Ngày xưa chờ xa lắm
 Hay đã chết mất rồi
 Khơi năm mờ mờ vắng
 Ai không buồn lệ rơi
 Gióng đời trôi lặng lẽ
 Thấm thoát như cơn mơ
 Kỷ niệm xưa dấu ai
 Tìm ở đâu bây giờ.

BẠC HÀ

(Trung học Đ.C.T Đà Nẵng)

TRANG ĐIỂM TUỔI HỒNG

Thân ái đến với Uyên Hạ

Tuổi mười hai, em tập làm thi sĩ
 Những vần thơ vụng dại buổi đầu đời
 Thơ học trò làm xong đem dấu kỹ
 Sợ bạn bè đọc được mắc cỡ ời!
 Vần thơ vụng một thời đem trang điểm
 Để em vui, sửa soạn tuổi mười ba
 Và mười ba ý thơ ngàn trêu mếu
 Nhưng vẫn còn vụng lắm — dở ghê là!
 Thơ mười ba, thơ thiên đường hoa bướm
 Của tình thương dấu ái của bạn thầy
 Trong cô bé, hồn thơ mang lưu luyến
 Thơ học trò em chép mộng ngày mai
 Sang mười bốn biết nhìn trăng sáng tỏ
 Biết buồn thương từng chiếc lá thu bay
 Là lúc những vần thơ không vụng nữa
 Định dạng như sương khói, gió heo may
 Thơ mười bốn, em mơ đem đóng tập
 Tặng bạn bè, kỷ niệm tuổi hoa niên
 Mắt cô bé sáng ngời niềm tin tưởng
 Ôi hồn thơ! Mực tím nét trình nguyên
 Qua mười bốn, chân chim rời xóa dấu
 Tập thơ hồng trong ngăn kéo thờ ơ
 Cô bé ấy một thời thơ vụng dại
 Khẽ mỉm cười khi nhớ lại ngày xưa
 Và một hôm tuổi tròn trăng mười sáu
 Cô bé ngồi đọc lại thơ mười hai
 Nghe kỷ niệm len lén về trên má
 Ôi muốn vẩn dấu ái của một thời...

TH. NGUYỆT THI

(Nữ Trung học Đà Nẵng)

NHƯ LOÀI CHIM NHỎ

Bé thơ ngây như loài chim se se
 Hót liu lo trên cành lá non xanh
 Mỗi buổi sáng với chiếc xe đạp nhỏ
 Bé đến trường — bên bạn bé học hành.

Mỗi buổi trưa lúc tan trường nắng gắt
 Bé cười vui bên hàng nước cạnh trường
 Dưới tàng cây tỏa thật nhiều bóng mát
 Bé vẫy chào cô bạn rẽ khác đường.

Bé hồn nhiên — muốn đời là chim sáo
 Mắt long lanh và môi mãi noén cười
 Có mùa xuân ngập tràn trong thơ ấu
 Hãy giữ gìn cho ngày tháng đừng phai.

VI VU

BÁO CHÍ

VIT-MỎ

NHẬT BÁO

— Hoa Kỳ có nhiều Nhật báo nhất, mỗi ngày có 1.745 nhật báo xuất bản với 57.370.000 số báo, tức cứ 1.000 dân Hoa Kỳ thì đọc 337 số báo. Người Anh ưa đọc báo nhất thế giới: 1.000 dân Anh đọc 573 số báo.

— Trên nhiều nước và lãnh thổ không có nhật báo như tại nước Ethiopie (Phi Châu) chỉ có một nhật báo với tỷ lệ một tờ báo cho 30.000 dân đọc.

— Hoa Kỳ là nước tiêu thụ nhiều giấy báo nhất: 64 triệu tấn giấy mỗi năm, trung bình 38 ký giấy cho một người dân.

BÁO CỔ NHỨT

— Báo Berrow's Worcester Journal, xuất bản ở Worcester, Anh Quốc là tờ báo cổ nhất thế giới xuất bản liên tục không hề bị gián đoạn, sáng lập năm 1690, báo này trở thành tuần báo hồi tháng 6 năm 1709.

— Báo ra hàng ngày cổ nhất tên Lipyd's đăng tin tức về hàng hải ở Luân Đôn, xuất bản từ năm 1734. Tại Pháp báo Figaro là nhật báo có từ lâu, xuất bản ngày 15-1-1826. Một báo rào vật tên «Les Petites Affiches» (Những quảng cáo vặt) sáng lập từ năm 1612 và ra đều đặn không hề bị gián đoạn.

TỜ NHẬT BÁO TO LỚN NHẤT

— Số báo New-York Sunday Time đề ngày 11-9-1960 có tới 676 trang, cân nặng 2,835 ký. Một tờ báo khác ở Rhode Island (Hoa Kỳ) tên Nantucket Inquirer and Mirror có khổ cỡ 76,2 cm x 55,9 cm.

BÁO IN NHIỀU SỐ NHỨT

Tuần báo News of the World (Tin tức thế giới), ở Luân Đôn (Anh) ra ngày chúa nhật mỗi lần in ra 6.400.000 số (6 triệu, bốn trăm ngàn số) và có chừng 19 triệu độc giả. Báo này phát hành lần đầu tiên ngày 1-10-1843 và trong năm thứ nhất mỗi tuần ra 12.971 số, đến năm

1905 số báo in ra mỗi tuần trên một triệu số. Mỗi năm phải hủ trên nửa triệu cây to để làm giấy cần thiết in riêng cho báo này.

— Tờ báo thương mại Daily Mirror ở Luân Đôn, sáng lập năm 1903 là báo hàng ngày bán được nhiều nhất, với số kỷ lục 7.161.740 tờ mỗi ngày vào hồi năm 1953.

— Tờ báo Nhật Asahi Shimbun in ra mỗi ngày 8.150.000 số (gồm cả những số in sáng và chiều trong mấy thành phố).

BÁO ĐỊNH KỲ

— Tạp chí Reader's Digest được in ra nhiều bản nhất. Hiện có 28 nơi xuất bản quốc tế bằng 12 thứ tiếng với hơn 8 triệu số cộng với 12.500.000 in ở Hoa Kỳ thành 20.700.000 số, có trên 32.000.000 độc giả khắp thế giới.

GIÁ BIỂU ĐĂNG QUẢNG CÁO

— Đăng quảng cáo trên 2 trang bằng 4 mẫu trên tạp chí Reader's Digest phải trả 54.000 đô la. Hồi tháng 5 năm 1959 hãng Ford Motor Company đã trả 877.000 đô la cho 32 trang quảng cáo trong tạp chí Selection du Reader's Digest.

— Tạp chí My This Week (Tuần lễ này) mỗi chúa nhật in ra 14 triệu số đòi tiền đăng quảng cáo đắt nhất.

LƯỢM LẶT:

BẠN CÓ BIẾT?

Tòa nhà lộng lẫy và đồ sộ của Liên Hiệp Quốc có 5400 cửa sổ và cứ 30 ngày một lần, người ta lại lau tất cả các tấm kính ở cả trong lẫn ngoài về mùa hạ hay đông, mưa hay nắng...

CON VỆ GIỮ CỬA HÀNG

Tại Georgetown (Guyane thuộc nước Anh), một ông chủ tiệm tạp hóa đã nuôi một con vẹt làm chó giữ cửa hàng. Khi có khách vào cửa hàng, nó rung chuông cho đến khi ông chủ hay người bán hàng ra tiếp khách, nó mới thôi rung chuông.

KỶ LUẬT THÉP

Bộ lạc Zoulous đa đen tại Phi Châu là một giống dân có tinh thần kỷ luật sắt đến gần như là sắt thép vậy.

KHỞI NGHĨA

ANH HÙNG ÁO VẢI

Anh hùng áo vải Lam Sơn
Mười năm kháng chiến chẳng sờn chí trai

Với bao thành tích liệt oai
Giặc Minh cổ bắt nhưng hoai chẳng nên
Với bao tướng giỏi không tên
Ngày đêm đánh phá lập nên cơ đồ
Lên ngôi dựng lại nghiệp đồ
Bao nhiêu cải cách ghi tỏ sử nhà
Toàn dân vui khúc hoan ca
Được vua tài đức nước nhà ấm no

VÌ NGHĨA CẢ QUÊN MÌNH

Lê Lai cứu chúa Chí Linh
Vì dân vì chúa bỏ mình giải vây
Hoàng bào mặc vội ra ngay
Xông ra giữa giặc một tay mở đường
Một tay cầm kiếm mùa thương
Làm cho bọn giặc hết đường bao vây
Thừa cơ vị tướng ra tay
Chúa, tôi kịp chạy xa bay chốn nào
Lê Lai giữa chốn tên đao
Binh thua tướng ít phải vào tay lang
Hàng thay vị tướng trời nam
Đã vì nghiệp lớn không màng đến thân

VY-TY

ANH HÙNG LÊ LỢI

Áo vải Lam Sơn áo vải sòn
Tấm lòng yêu nước tấm lòng son
Mười năm kháng chiến mười năm khổ
Lê Lợi vang danh khắp nước non

Chi cả cho non nước Việt này
Binh hùng tướng mạnh gió cờ bay
Mỗi lần thất bại thêm kinh nghiệm
Hào khí tràn dâng vọng ngút đầy

Bao lần gian khổ núi Chí Linh
Rắp tâm quyết chí diệt quân Minh
Khắc phục thiên nhiên, luôn tri chí
Giữ nước non nhà khỏi lửa binh

Ròng rã một đời cho Tổ Quốc
Chiến thắng vang lừng trận Chí Linh
Mười năm gian khổ dầm sương gió
Lê Lợi soi đường cõi quang minh

HOA CHÂU THỒ

Có một lần, viên tù trưởng bộ lạc này tên là Tshaka ra lệnh cho đoàn quân hai ngàn người của mình phải tiến xuống biển. Không do dự mấy may nào, cả đoàn quân theo lệnh và tất cả hai ngàn người đã chết dưới biển sâu.

thiều nhi 19

buổi sáng lạ

Chân bước trên con đường quen thuộc từ nhà đến giáo đường, những viên sỏi mọi khi im lìm ngủ say như thức tỉnh reo vui dưới nắng mai làm em bỡ ngỡ. Mây trắng thênh thang trước mặt như mời mọc em bước tới.

Những căn nhà sao trông mới hẳn lên dưới nắng mai. Ngay cả những cây lá trong vườn cũng trở búp non trông thật đẹp mắt.

Trong chiếc áo dài như để làm duyên em bước đi khi thấy giàn mướp của nhà ai đó đang khoe bông vàng rực. Những cây «trầu ông» «trầu bà» từ balcon ngôi nhà lạ rú những lá xanh tươi, em liền tưởng đến mái tóc óng mượt của những cô gái hóng gió cho chóng khô.

Đầu dây tiếng quạ kêu làm em giật mình lan man lo sợ, chân vẫn bước khi nghe những con chim sâu riu rít đón chào nắng mới, hàng bông bụp quen thuộc tầm thường dưới mắt em nay như rực rỡ hẳn lên với những bông vừa hé nở một màu đỏ dễ thương chỉ lạ!

Những khuôn mặt xa lạ trong một buổi sớm bỗng dưng biến mất những nghiêm trang cổ hũ, hầu như ai cũng vui dưới ánh nắng bắt đầu của một ngày. Chính em, con nhỏ hay nhăn cũng cố dọn một bộ mặt tươi tỉnh để chào lại những tia nhìn, những mỉm cười vu vơ cùng những người không quen biết.

Xa xa trên những chuyến xe lam thoảng qua, những khuôn mặt nông dân ăn nhậu, nơi em sống đất không rộng, nên ai cũng đi làm ruộng ở một nơi nào xa lạ.

Vẳng quanh em những lời rao hàng, những ngôi nhà im lìm nãy giờ, vang vọng tiếng mở cửa, thôi già từ buổi sáng đây thì vị này nhé! Trả mi lại cho những sinh hoạt thường nhật đấy!

Em nghe thương thật thương buổi sáng con đường của làng em, của quê hương Việt Nam yêu dấu!

CÓ BIẾT

(Dấu ái về Thiên Lý, mong ở nơi đó, tình cờ mi thấy buổi sáng dễ yêu như rứa)

NHỮNG NGÀY ĐI BÁN BÁO THIẾU NHI

(tiếp theo trang 15)

Giữa lúc các em tiếp tục nhắc đến một số tác giả khác và có lẽ sắp sửa đến lượt tôi thì may quá, vị giám học bước vào nhắc nhở các em nên tìm mua các loại sách báo lành mạnh, bổ ích, mà đọc, vì thế các em quên luôn.

Lúc ra về ngang sân trường, tôi nhìn vào kính chiếu hậu chiếc xe của bác Văn Việt xem hôm nay mặt mũi mình có dấu vết đặc biệt nào không, nhưng chẳng thấy gì cả. May ơ là may.

«TẶNG GIÁ MỘT VÀI CHỤC ĂN NHĂM GÌ?»

Liên tiếp trong mấy tháng trời, hàng tuần bác Văn Việt và tôi (sau này còn thêm cả bác Văn Trung và Huy Yên nữa) tới các trường để giới thiệu TN rồi gửi bán luôn cho tiện, nhờ đó tòa soạn bớt được một phần nhỏ thiếu hụt (mỗi kỳ chúng tôi bán được vào khoảng 500 cho tới 600 tờ).

Vào dịp hè, các trường đóng cửa, bác Văn Việt và tôi xoay ra bán báo bộ bằng cách gửi tại các hiệu sách như Nguyễn Bá Tông, Đa Minh, Fatima, Nguyễn Đình Tung, Ái Thơ, Cúu Thế từng thư, Xây Dựng, Hưng Thịnh, Đoàn Văn, Duyên Dáng, Xuân Thu, Hội quán Dục Anh v.v...

Phải thành thực nhận rằng báo TN đã được các em học sinh biết đến phần lớn nhờ ở sự ủng hộ nhiệt thành của quý vị Linh mục, Soeur, Hiệu trưởng, Giám đốc, Tổng giám thị cùng giáo sư đã hướng dẫn các em học sinh lựa chọn sách báo để đọc.

Chúng tôi từng chứng kiến cô giáo nọ chẳng ngần ngại cho học trò của mình mượn mua báo TN được vay tiền rồi trả lại sau (vì hôm đó chúng tôi tới bất ngờ lại hơi muộn) kết quả là cô đã phải ứng trước hơn một ngàn trả cho gần bốn chục tờ báo, một con số kỷ lục chưa bao giờ chúng tôi đạt được. Một giáo sư khác vui vẻ mua báo TN và trả tiền ngay (dù chúng tôi có nhã ý biểu thị đó một tờ) với mục đích «để các em thấy là không phải tờ báo này chỉ có các em mới đọc mà ngay người lớn cũng coi nữa». Chính một vị giáo sư khác nữa (xin dấu tên) hàng tuần nhận của chúng tôi một số báo rồi

chở xuống tận trường bán vốn lại cho học trò của mình, nghĩa là chúng tôi để cho giáo sư bốn mươi đồng một tờ thì giáo sư cũng bán lại cho các em giá 60 chứ không lấy một xu lời, vì theo lời giáo sư thì ở vùng dưới ấy phương tiện giải trí cho các thiếu nhi hầu như không có.

Nếu TN đã được nhiều vị trong ban Giám đốc và Giáo sư tận tình giúp đỡ, thì ngược lại cũng có vị tỏ ra hết sức thờ ơ, lạnh nhạt gần như hất hủi. Theo các quý vị này thì «nhà trường không phải là chỗ bán báo con nít» và «học sinh có thân thì tự lo lấy chẳng việc gì mà phải tận tâm về sách báo giải trí cho các em cho mệt, vì khuyến khích và hướng dẫn mãi mà các em cứ mua những cuốn truyện tranh bày bọ bán đầy ngoài hè phố thì cũng đành chịu, nếu gia đình không kiểm soát kỹ» hoặc đòi hỏi chúng tôi phải cho nhà trường hưởng bốn, năm chục phần trăm như sách giáo khoa mới nhận, mặc dù chúng tôi đã dành hai mươi phần trăm tặng quỹ hiệu đoàn theo thông lệ.

Nhưng buồn nhất là phải nghe những ý kiến sau đây: «Nếu muốn bán chạy tờ báo, các ông cần chen vào một vài tiểu thuyết tình tứ, thơ mộng, ướt át một chút hoặc chuyện ma quái khủng khiếp thì mới hấp dẫn chứ chỉ biết giáo dục không thôi là thiếu thực tế.» hoặc «Lúc này ai cũng lo sinh kế hơi sức đâu mà nghĩ tới báo với bô, nhất là tờ báo của các ông bán giá năm chục là quá đắt (!). Các ông cứ in đại khái rồi bán thật rẻ năm chục đồng là sẽ đắt như tôm tươi ngay».

Viết đến đây, tôi lại nhớ tới vị phụ huynh học sinh ở gần nhà tôi. Tuy chỉ là một quận nhân bình thường với đồng lương ít ỏi không đủ chi tiêu trong gia đình, vậy mà hàng tuần ông vẫn mua báo TN bất kể giá cả đã tăng (sáu mươi đồng một số). Ông không nề hà cho biết: «Dù rằng báo TN có tăng lên một hai chục tôi vẫn mua. Ăn nhăm gì chuyện đó miễn là tội nhỏ nhà tôi có sách báo giải trí bổ ích để đọc».

Saigon ngày 15-7-73
ĐẶNG-HOÀNG

— Nhạo báng thường là sự nghèo nàn của tinh thần.

LA BRUYÈRE

MỘT TRẬN CÔNG ĐỒN...

(tiếp theo)

Hắn ngài sẽ có một chức tước quan trọng hơn. Chẳng đó thì tương lai hẳn xán lạn vô cùng. Nghĩ đến đây, bất giác hắn mỉm cười sung sướng.

Nụ cười ấy không thoát khỏi cặp mắt cú vọ của Nguyễn Sao đang đứng bên:

— Mi cười việc gì thế, Lôi Bích?

— Dạ, dạ ngu hạ cười bọn nghĩa quân ngu dốt. Lỡ quên có tướng quân trước mặt. Kính xin ngài thứ lỗi.

— Không hề gì. Nguyễn Sao phát tay rồi đổi giọng lo lắng. Đã gần giờ Tuất, sao đoàn xe tải «thịt» chưa có dạng kia?

Lôi Bích kính cẩn:

— Kính thưa tướng quân, ngu hạ chính mắt chứng kiến tất cả việc làm của bọn chúng rồi mới thoát về đây. Xin tướng quân cứ vững tâm. Đoàn xe chắc chắn sẽ tới trong chớp mắt.

Mặc dù nói thế nhưng hắn vẫn còn cào cào trong dạ. Theo hắn dự tính thì trễ lắm là cuối giờ Tuất đoàn xe phải đến cửa đồn vậy mà...

— Đoàn xe tải rượu đến!

Tiếng một tên quân Minh hét lớn. Cánh cổng đồn nặng nề mở ra. Đoàn xe hơn ba mươi chiếc dẫn đầu tiến vào đồn. Quang cảnh vắng lặng, không người ngoại trừ bọn lính tuần và một tốp quân đứng ở cửa tam quan cách cổng đồn mười thước. Bọn chúng là toán lính nhận hàng? Mười hai nghĩa quân già dạng quân hộ tổng vẫn gan lì tiến bước. Tay họ nắm chặt đốc kiếm sửa soạn tuốt rạ.

Bỗng một tiếng công vang dội từ các chốt kệt trong đồn bọn giặc Minh ủa ra. Một tốp xông đến tấn công nghĩa quân. Anh Lê... chỉ huy toán hộ tổng vùng giương chống trả mãnh liệt. Trong khi tốp giặc khác tiến đến đoàn xe chém xà xuống. Hàng trăm ngọn dao vừa lút qua lớp vải thì bất ngờ đánh chặt luôn vào bên trong. Bọn chúng đâm nhầm một chất dẻo dẻo... Không phải nghĩa quân. Ngạc nhiên, bọn giặc cố sức rút dao ra nhưng ngọn dao không mấy may lay chuyển. Ngay khi ấy, đoàn nghĩa quân núp trong xe lúc trước xuất hiện trên thành đồn không một bóng quân Minh canh giữ. Họ ào đến bắt sống tại trận bọn Nguyễn Sao, Lôi Bích. Đám quân

Minh bất ngờ bị phản phục kích trở tay không kịp, nhất là vũ khí đã mắc kẹt trong xe. Lớp bị giết lớp bị bắt sống. Không một tên giặc Minh thoát nạn. Nhưng từ trong đồn còn hơn ba trăm tên quân khác kéo ra tiếp viện. Nghĩa quân tuy ít nhưng vẫn cầm cự oanh liệt được một lúc thì đại quân của Bình định Vương kéo đến. Công đồn mở sẵn. Nghĩa quân tràn vào như nước vỡ bờ. Vương ngồi trên lưng ngựa, tay giơ cao kiếm thét to:

— Anh em nghĩa quân! Chúng ta phải chiến thắng. Chiến thắng cho tổ quốc điề linh vì quân Minh xâm lược.

Lòng yêu nước bùng dậy trong lòng mọi người. Nghĩa quân như sôi máu trước bọn giặc tàn ác. Nguồn sinh lực mới dâng lên, họ vùng những đường gươm mãnh liệt, cùng với tiếng xung phong mạnh mẽ. Chỉ nửa giờ sau toàn bộ quân Minh trong đồn hoàn toàn thất bại.

Về phía nghĩa quân, khoảng một trăm người chết và bị thương. Xác những người chết được bắt ngang trên xe đem chôn cất. Những nghĩa quân thương vong được anh em khác săn sóc tận tình. Trong số có anh Lê. Anh bị thương nặng nhưng vẫn tỉnh táo và xin gặp Vương.

Trong khi ấy Vương đang điều động binh sĩ tịch thu lương thực và vũ khí để sửa soạn rút đi. Vương quay nhìn Nguyễn Sao, Lôi Bích bị trói trước mặt hỏi:

— Minh tướng, nhà ngươi có muốn hàng không?

Nguyễn Sao cất tiếng cười ngạo nghễ:

— Không bao giờ. Ta đã thua. Bọn bây cứ giết ta đứng dài dòng vô ích.

Wương mỉm cười:

— Khá khen ngươi anh hùng đấy. Nhưng ta không thể tha thứ cho một tên tướng Minh nào đã uống máu dân ta. Còn tên Việt gian kia, ngươi có biết xấu hổ khi làm thủ hạ cho giặc không?

Wương bỗng cười to rồi tiếp lời:

— Chắc chắn là không. Cuộc đời của ngươi ta đã biết rõ nên âm mưu của bọn bây bại lộ ngay. Ngươi ngạc nhiên à? Ta kể lại rồi có chết cũng không tiếc nhé! Khi nhà ngươi được anh Lê cứu thoát. Màn kịch bắt đầu. Ngươi xưng tên họ với anh ta là Châu Ích nhưng vô tình anh biết ngươi nói dối vì nhìn thấy chữ «Lôi

Bích» khắc nơi chuỗi kiếm. Anh Lê nhận ra ngay ngươi là đứa em chú bác của mình bị giặc Minh bắt sống sau khi hạ sát cha mẹ ngươi. Đó là lời cha mẹ anh kể lại và có cho anh biết tên họ cùng một nốt ruồi đặc biệt nơi cổ...

Lôi Bích gương mặt buồn thảm đưa tay ra sau cổ nói:

— Tâu Vương, nếu biết cha mẹ bị giặc thảm sát không đời nào tôi theo chúng. Nhưng từ nhỏ, được giặc Minh nuôi nấng nên tôi chẳng biết tông tích mình để giờ đây mới ra nông nỗi này...

Wương kể tiếp:

— Thế rồi anh Lê, người anh họ của ngươi trình bày tự sự cho ta định đoạt vì anh ta rất phân vân khi biết ngươi được giặc nuôi dạy và lại bị giặc truy nã. Ta nghe qua, nghi ngay có sự gian trá vội chuẩn bị mọi kế hoạch đề đối phó. Quả nhiên, một tên thám tử của ta dò biết ngươi là người của Nguyễn Sao. Do đó, kế hoạch ta vẫn tiến hành không sai lạc. Đêm nay, khi lừa cặp mắt ngươi xong ta thả ngươi về đồn. Đoàn xe chở người một lần nữa lại thay bằng nhựa thông. Và bọn bây đã hoàn toàn rơi vào chiếc bẫy giăng rộng của ta... Ha...ha...ha

Vừa lúc ấy, chiếc cang khiêng anh Lê tiến đến. Vương sững sốt, giọng xúc động:

— Ủa, anh Lê bị thương à. Mau gọi y sư đến...

Anh Lê thều thào:

— Đừng! Xin Vương đừng gọi lương y. Hạ thần... chắc chắn không qua khỏi... Chỉ xin Vương tha tội... cho em của hạ thần... được sống sót.

Wương khẽ nói:

— Ta thấy nó có vẻ ân hận. Ta chiều ý anh nhưng anh cứ nằm yên, Bệnh anh không đến nỗi...

Wương chưa dứt lời anh Lê bỗng nấc lên một tiếng. Anh nhắm mắt với nụ cười mãn nguyện. Người chiến sĩ vô danh đã hy sinh cho tổ quốc, cho đại cuộc. Trong lịch sử kháng Minh của Bình định Vương biết bao người đã chọn cái chết oai hùng như anh. Đêm nay. Nhưng có mấy ai biết đến trong trang sử oanh liệt của nước nhà.

Và đêm nay, đoàn quân kháng chiến lại âm thầm trở về rừng núi sau một chiến thắng vẻ vang.

EMPI

Bé thu

ĐAN THU

Một buổi chiều, gió thu lành lạnh, bé Thu ngồi bên bếp lửa hồng, chiêm tàu hủ dề ngày mai mẹ đem ra chợ bán. Đưa mắt ra ngoài hè, những tàu lá chuối đông đưa chạm vào nhau nghe xì xào. Để gáy vang hòa lẫn tiếng côn trùng rả rích làm tăng thêm cái vẻ buồn ở miền quê. Dừa chiêng, bé vừa nghe tiếng lá thẫm thì, tiếng đàn chim gọi nhau về tổ. Nhìn lên bầu trời, áng mây trắng vẫn chậm chậm bay bay... Ở cuối chân trời, đám mây đủ màu trông đẹp mắt làm sao ấy! nhà bên cạnh vang lên tiếng nói của Thảo:

— Mẹ ơi, ngày mai tựu trường

— Ờ! ngày mai nhớ mặc cái áo bà ba trắng, mẹ móc ở cột nhà, nghe Thảo! Mẹ Thảo nói

Bé Thu nghe tiếng dạ thật dễ thương của Thảo. Bé nghĩ đến ngày mai, đường đến trường chắc vui lắm. Sân trường sẽ vui biết bao khi có những dáng người bé bỏng. Bé thích nhất những đứa trẻ mới vào học, đi bên ba mẹ với chiếc cặp ôm ngược, dễ cười ghê! Bé nhớ ngày xưa, cũng vào một buổi sáng sương thu lành lạnh... bé đã đi bên ba đến trường, nhưng bé không ngờ ngác — mà bé rất nghịch, nắm áo mấy đứa trẻ cùng tuổi và... cười... Vào lớp, bé cũng chả sợ khi trông thấy mặt người thầy già, nghiêm khắc... trái lại bé thật tự nhiên, đến khoảng tay cúi đầu chào thầy để xin vào học trước nụ cười của ba bé. Bây giờ, ngồi hồi tưởng lại, lòng bé thấy nao nao... thời gian nhanh quá, mới ngày nào giờ đã bốn năm. Ngày mai lại tựu trường... Phải chi ba đừng bắt bé nghỉ học thì giờ chắc lòng bé nôn nao nhiều lắm...

— Thu à, chiêm xong chưa? Má Thu hỏi.

— Dạ xong rồi.

Bé Thu trở về hiện tại với những miếng tàu hủ vàng tươi trong khi ngoài trời, hoàng hôn đang trải xuống vạn vật ở miền quê...

chiều nay 22

Ước mơ hồng

(tiếp theo trang 16)

Con Bí à
Như cái lu
Xách cái dù
Đi sở thú
Gặp bánh ú...

Em bịt chặt hai tai, nép mình vào cây thông thật kín. Nhưng tiếng cười của cu Tâm, tiếng phụ họa của nhỏ Hằng vẫn vang vang. Nước mắt muốn trào ra. Em ưng giận ba mẹ quá. Đặt cho em cái tên gì kỳ cục. Dù bây giờ ba mẹ đã sửa lại thật đẹp khi bằng lòng đưa em vào học ở trường. Nhưng tại nhỏ đâu có chịu buông tha. Chúng nó gán hai cái tên vào nhau để gọi em. Bí Thảo. Sao em ghét cái tên ấy ghê là. Chiều về thế nào cũng bắt đền ba mẹ. Tự dưng em phải mang cái tên xấu xí trước hai chữ Yên Thảo thật dễ thương. Yên Thảo. Em chỉ ưng tên em là Yên Thảo thôi cơ.

Ánh mắt nhỏ Hằng nhìn em ái ngại. Em quay mặt đi hờn dỗi. Giận Hằng rồi. Ai bảo nhỏ cũng bắt chước cu Tâm chọc em.

— Thảo ơi.

—

— Thảo này... Thảo...

— Thôi đừng gọi tên «tui» nữa, tên «tui» xấu lắm. Nhỏ Hằng vội vã phân trần.

— Hồi nãy Hằng đâu có chọc Thảo. Tại cu Tâm đó. Hằng... thích Thảo lắm mà.

— «Người ta» mập ú thích làm làm chỉ.

— Mập mới đẹp chứ. Mẹ Hằng nói càng mập thì càng đẹp.

Mắt em sáng lên và em quên hết giận hờn:

— Thiệt hông? thề đi.

Nhỏ Hằng lí lắc:

— Ừa, Hằng thề ghen. Nếu Hằng nói láo cho... xe lửa cán...

— Cán đường rầy phải hông?

— Hơ... đâu phải. Xe lửa cán...

Em cười. Thôi hết giận hết hờn rồi. Bàn tay em nắm lấy tay Hằng kéo xuống bên cạnh.

— Khỏi-thề nữa. Giờ có chuyện gì Hằng nói đi.

Đôi Mắt Hằng mở rộng chồm chớp. Trông con nhỏ điệu lạ.

— Năm nay trường mình có một cô giáo mới lắm.

— Cô có đủ hông?

— Hằng hông biết. Nhưng mà mẹ Hằng nói hình như trước kia cô giáo có ở đây. Lâu lắm rồi, chừng cũng hai năm trước lận. Hồi đó cô ở có 2-3 tháng gì đó. Mà Thảo có biết tên cô là gì hông?

— Tên gì hả Hằng?

— Cô tên là Khánh. Hè năm kia cô Khánh ở trọ căn nhà có cái gác. Chỗ mà Thảo thường hay lượm lá chơi bị mẹ la hoài, nhớ hông?

Tự dưng em thấy ngượng. Nếu vậy chắc cô giáo đã thấy em nhặt lá chơi rồi. Chả hiểu cô giáo có cười em không nhỉ?

Em nhẹ ngất cộng cô non:

— Chắc cô giáo đẹp lắm phải không Hằng?

— Ừa. Chắc cô hiền nữa, dễ thương nữa.

— Với lại thương tội mình nữa hé.

Hằng cười. Em cười. Cộng cô mơ trên tay em dịu dịu.

— Ngày mai mình sẽ đi học với cô giáo mới.

H. NGHI

GIẢI ĐÁP ĐỐ VUI

- 1 - Đinh bộ Lĩnh
- 2 - Bà Triệu
- 3 - Nguyễn thiện Thuật
- 4 - Mạc đĩnh Chi
- 5 - Triệu quang Phục
- 6 - Hoàng hoa Thám
- 7 - Phạm hồng Thái
- 8 - Lê Lai
- 9 - Nguyễn Bỉnh
- 10 - Nguyễn trung Trực
- 11 - Đinh công Tráng
- 12 - Phùng Hưng

TRẢ LỜI Ô CHỮ

B	I	N	H	Đ	I	N	H	V	U	O	N	G
I		G	A			G	I	U	O	N	G	
N	G	U	O	C			E	O				
H	Y		N	O		H	N		T	H	O	
N	H	E		I		L	G	C		A	N	
G	A	N		L	I	E	U	T	H	A	N	G
O		T	O	I		L	H	I	A			
	R	A	N			O	O	L		L	O	
A	A	N	H			I	N	A				
I							T	G	N	M	H	
C	O		L	E	L	A	I		G	S	A	
A	N	H					E	N		T	O	N
O		L	E	T	H	A	N	H	T	O	N	G

TRUYỆN TRINH THÁM

BỨC THƯ MẤT TRỘM

Nguyên tác của EDGAR POE

Phỏng dịch của THU AN

(tiếp theo)

Khi ông ta đã đi khỏi, anh bạn tôi cắt nghĩa cho tôi nghe :

— Cảnh sát Bạ Lê rất giàu kinh nghiệm. Các nhân viên của họ khôn ngoan, chu đáo, biết hết mọi việc phải làm. Vì vậy, khi G. tả cho chúng ta nghe về lối khám xét trong căn nhà của D thì tôi hoàn toàn tin tưởng vào tài khéo của ông ta và tôi chắc ông ta đã làm đủ bốn phạm, về phương diện nghề nghiệp.

Tôi hỏi :

— Đủ bốn phạm về phương diện nghề nghiệp ư ?

Đỗ Văn nói :

— Đúng, những cách đó không những là những cách hay nhất, mà còn có thể nói là hoàn toàn nhất nữa. Nếu bức thư được giấu ở trong vùng bị khám xét, thì chắc hẳn những nhân viên của ông ta đã tóm được rồi, điều đó tôi không còn nghi ngờ gì nữa.

Tôi mỉm cười, nhưng Đỗ Văn vẫn có vẻ rất nghiêm trang, anh tiếp :

— Vậy những kỹ thuật của họ ứng dụng vào việc tìm kiếm này thì rất tốt và đã được tôi hành động dần, nhưng chỉ có một lỗi lầm lớn là họ lại đem áp dụng không đúng chỗ, nghĩa là không thể dùng vào trường hợp tên D được; điều đó viên cảnh sát trưởng lại không hiểu.

Trước đây tôi có quen một thằng bé lên tám, nó biết chơi trò chơi lờ một cách khôn ngoan không thể tưởng tượng được, đến nỗi mà ai ai cũng phải thần phục. Trò chơi này giản dị lắm, chơi bằng các viên bi. Một người cầm trong tay một số bi và hỏi người kia: « Chẵn hay lẻ ? ». Nếu người kia đoán đúng, hắn sẽ được thưởng một viên, còn nếu hắn thua thì sẽ mất một viên bi. Thằng bé mà tôi quen đó, nó

thắng tất cả các bạn và ăn hết bi của cả trường. Dĩ nhiên là nó phải có một cách riêng để đoán biết tâm lý của đối phương.

Giả tí địch thủ của nó là một tên hết sức thộn, giờ bàn tay ra hỏi nó : « Chẵn hay lẻ ? » Thằng bé trở lời : « Lẻ » và nó thua. Nhưng đến lần thứ hai nó sẽ thắng vì nó nghĩ là : « Thằng ngu kia lần đầu đã để số chẵn, và lần thứ hai, nó chỉ khôn lanh tới mức đổi sang số lẻ mà thôi, vậy nếu ta nói số lẻ nữa thìắt phải thắng ». Thế là nó nói : « Lẻ », và nó thắng.

Bây giờ, với một địch thủ khôn ngoan hơn chút đỉnh, nó sẽ lý luận khác hơn, như sau : « Tên này đã thấy rằng lần đầu ta nói lẻ và bị thua, lần thứ hai hắn sẽ nghĩ trước hết đến việc đổi chẵn thành lẻ như thằng ngu kia, nhưng suy tính lại, hắn sẽ thấy rằng nếu vậy thì giản dị quá, và sau cùng hắn sẽ quyết định vẫn giữ số chẵn như lần trước, vậy ta phải nói chẵn ». Rồi nó nói : « Chẵn » và lại thắng. Bây giờ, bạn bè nó đều tưởng là nó gặp may nhưng mình biết rằng đó chỉ là một lối suy luận, vậy theo anh đó là lối gì thế ?

Tôi trả lời :

— Đó chỉ là lối tự đặt mình vào địa vị của kẻ kia để suy nghĩ.

Đỗ Văn nói :

— Đúng đấy, và khi tôi hỏi thằng bé coi làm cách nào có thể tự đặt mình vào địa vị đối thủ một cách hoàn hảo như thế, nó trả lời như sau :

— Khi tôi muốn biết người khác có thể khôn ngoan hay ngu ngốc đến mức độ nào, tử tế hay độc ác, tôi đầu, hay là lúc này kẻ kia đang nghĩ gì, thì tôi tự tạo ra một vẻ mặt rất giống với vẻ mặt của người kia, và tôi đợi xem trong đầu tôi sẽ nghĩ gì hay trong tim tôi sẽ có cảm giác nao, như là để thích ứng với vẻ mặt của tôi vậy. Câu trả lời của thằng học trò hóm chửa một ý nghĩa tâm lý rất sâu xa.

Tôi hỏi :

— Vậy là muốn đặt mình vào địa vị của kẻ kia, thì phải hiểu đúng mức độ tri thức của kẻ đó ?

Đỗ Văn trả lời :

— Thực tế thì phải như vậy, và nếu viên cảnh sát trưởng và cả nhóm họ bị lầm lẫn, trước hết là vì họ thiếu cái việc đặt mình vào địa vị của D. hai nữa, là họ không hiểu được tri thức minh của D, hay đúng hơn, họ không tìm hiểu. Họ chỉ nhìn thấy những sáng kiến hay ho của họ; và khi họ tìm kiếm một vật, họ chỉ nghĩ đến những phương tiện mà chính họ, họ sẽ dùng, nếu họ muốn dấu vật đó.

Họ rất có lý, vì những sự khôn ngoan của họ chính là sự khôn ngoan của phần đông mọi người; nhưng, khi họ gặp một tên bất lương đặc biệt mà đầu óc sắc sảo khác thường, thì tất nhiên là họ sẽ bị tên này lừa bịp.

Chuyện đó rất thường xảy ra, vì họ không chịu thay đổi lối lục soát của họ. Cùng lắm, như trong trường hợp có phần thưởng rất to chẳng hạn, thì họ cũng chỉ khám xét kỹ lưỡng hơn, nhưng vẫn theo cùng một phương pháp cũ kỹ đó, và không chịu thay đổi một tí nào cả.

Ví dụ như trong trường hợp của D. này, thử hỏi họ đã làm gì để thay đổi? Tất cả những công việc như lục lọi, đục bần ghế, dò bằng kim, nghiền cứu bằng kính lúp đó là gì? Nếu đó không phải là làm quá lỗ, trong lúc áp dụng các phương pháp khám nghiệm của họ? Anh có để ý thấy là ông ta nghĩ rằng tất cả mọi người, nếu muốn dấu một bức thư, đều khoan một lỗ trong một chân ghế, hay ở một chỗ nào đó không?

Và anh có thấy là một chỗ dấu đặc biệt như vậy chỉ được dùng khi người ta có một tri thức minh bình thường và trong những trường hợp bình thường, vì cái lối dấu đồ vật quái đản đó rất dễ bị khám phá. Chả cần phải tinh khôn gì cả và chỉ cần một chút kiên nhẫn và cương quyết là người ta tìm ra ngay. Nhưng trong trường hợp quan trọng — nghĩa là đối với cảnh sát thì phần thưởng phải lớn — ta sẽ thấy ngay là các đức tính vừa kể chẳng được việc gì cả. Bây giờ chắc anh đã hiểu vì sao tôi nói nếu bức thư nằm trong vùng khảo sát của cảnh sát, nghĩa là nếu nó được dấu theo những phương pháp thông thường mà cảnh sát đã biết, thì họ đã tìm được nó rồi. Nhưng viên cảnh sát trưởng đã phải chịu thua, và lý do chính là vì ông ta đã xét đoán nhầm về tên bộ trưởng. Ông ta cho D. là một tên điên, vì hắn được mọi người gán cho danh nghĩa là thi sĩ, và dưới mắt của viên cảnh sát trưởng thì tất cả các thi sĩ đều điên.

Tôi hỏi :

— Nhưng có thật hẳn là một thi sĩ không đã chứ? Tôi biết họ có hai anh em, và cả hai đều có danh tiếng trong giới văn chương. Tôi nhớ hình như viên bộ trưởng đã viết một cuốn sách về cách tính vi phân và tích phân thì phải. Vậy hẳn là nhà toán học chứ đâu phải là nhà thơ.

(Còn nữa)

Thu nhận ngay ra sự xúc động trên nét mặt của Thúy. Con bé nhìn chăm chăm vào mấy giọt nước mắt đang trào ra trên vành mi rồi reo lên:

— Ô! Chị Thúy khóc.

Thúy mắc cỡ mặt đỏ ngay lên. Thúy vội vàng giơ tay quạt nhanh lên ngang mày. Hai đứa nhỏ ngồi ở đầu bàn định hòa nhau cười, bỗng nhiên bị khựng lại vì có tiếng nấc lên của má. Tất cả mọi người đều ngạc nhiên. Thì ra má khóc. Con xúc động của má ủa đến thật nhanh, không một dấu hiệu gì báo trước. Có lẽ má chỉ bật khóc sau khi con Thu phát giác ra là Thúy đang ứa nước mắt. Bầu không khí trong phòng bỗng nặng nề hẳn lên. Cuối cùng ba đã xóa tan cơn u ám ấy bằng tiếng cười ròn rã:

— Ôi chà! Má con tụi bay khéo vẽ vời. Từ đây lên Sài Gòn, người ta đi soàn soạch.

Thúy vội cãi:

— Con đâu có làm sao.

Còn má thì vừa nghẹn giọng, vừa mỉm cười:

— No đi thì cũng nhớ chứ.

Thu chen vào:

— Con cưng của má làm sao má không nhớ.

CHƯƠNG II

— Con cưng của má làm sao má không nhớ.

Mấy tiếng nói tầm phào ấy của Thu vậy mà cứ đeo đuổi Thúy hoài suốt trên con đường nhựa chang chang nắng hai bên có những thửa ruộng xanh rì. Giây phút cảm động của bữa cơm chiều hôm trước còn như vương vất đâu đó trong ý nghĩ của Thúy. Chiếc xe càng rời xa tính lý, nỗi buồn ray rứt trong lòng Thúy càng gia tăng. Thúy xoay trở trên nệm ghế mấy lần để thay đổi ý nghĩ, mà lần nào loay hoay rồi cũng lại trở về với hình ảnh của má, của khu vườn đầy bóng mát bên bờ mương đầy ắp dòng nước trong xanh. Thúy tự hỏi rồi đây không biết mình sẽ làm thế nào để trôi qua được những tháng ngày rời xa cái nôi yên ấm mà Thúy đã ra vào, sinh hoạt ở đó suốt mười tám năm ròng.

Chiếc xe đi vào thành phố vào lúc xế trưa. Thúy ngợp mắt trước một rừng xe cộ. Khung cảnh ồn ào, rộng lớn, với những đợt sóng người, sóng xe vi đại cuộn cuộn trôi vào những

NHỮNG DẤU CHÂN CHIM

Truyện dài của NHẬT-TIẾN
(khởi đăng từ số 103)

Đại lộ dài hun hút khiến Thúy thấy rõ mình chỉ như một hạt muối đang được thả vô giữa đại dương. Hạt muối vô danh sẽ hoàn toàn mất tầm tích giống như sự hiện diện nhỏ bé, tầm thường của Thúy bây giờ. Thành phố Sài Gòn vĩ đại hơn là trong trí tưởng tượng của Thúy nhiều. Thúy tự hỏi làm sao người ta có thể nhận biết được giữa đường này với đường kia, làm sao có thể tham dự một cách dễ dàng, bình thản ở giữa một khung cảnh lớn lao, hỗn độn, ồ ạt, và vội vã như thế. Thúy nghĩ ngay tới lá thư đầu tiên mà Thúy sẽ viết cho má. Thúy sẽ nói với má rằng: « Con có cảm giác như mình chỉ là cái tấm rớt trong xường cửa đồ sộ của Bác Bảy. Nhưng cái tấm thì không nghe thấy tiếng máy cửa xoàn xoẹt chạy, chứ tại con bây giờ đã muốn ngộp bởi tiếng động cơ sầm sập ủa đến liên miên tưởng như bất tận ». Thúy còn biết bao nhiêu ý nghĩ nữa để viết về cho má. Còn với con Thu, chỉ cần nói với nó: « Ê! nhỏ Thu, nếu bay được lên đây, chắc tao phải nhốt bay vô một cái cũi quá. Bởi vì nếu bay chạy nhăng ra đường, bay sẽ bị xe cộ nó cuốn bay như cơn lốc cuốn một con rúc. »

Theo lời dặn của dì Dung thì khi xuống bến xe, Thúy sẽ kiếm một cái tắc xi kêu chở về chợ Vườn Chuối. — Nhớ mặc cả trước nghe con, (má dặn thế), nếu không thì họ sẽ tha hồ mà chém đó.

Lóng ngóng thế nào, lúc leo lên được cái tắc xi, Thúy chỉ nhớ được có một nửa lời dặn. Đó là biểu tài xế đưa về Chợ Vườn Chuối. Thúy quên bằng ngay mất vụ mặc cả. Đến khi xe chuyển bánh qua mấy đường

phố rồi Thúy mới chợt nhớ ra. Thế là kẻ như lỗ. Bây giờ mà mở mồm mặc cả, kỳ cục chết. Lúc ấy Thúy chỉ còn cầu trời để trông mong vào sự ngay thẳng của ông tài xế. Nhìn trong kính chiếu hậu, Thúy thấy cặp mắt của ông ta sắc như dao. Mái tóc cứng dựng lên lồm chồm, đôi lông mày rậm xít sếch ngược lên nom gớm ghiếc. Đặc biệt là từ lúc Thúy bước lên xe, ông ta chưa nói dù chỉ là một tiếng. Con lo lắng vẩn vơ nhen nhúm trong đầu Thúy. Thúy thấy rõ là mình quá yếu đuối và quê kệch trong thành phố xa lạ này. Nội cái chuyện đi một chuyến tắc xi mà cũng không xong thì còn nói tới chuyện gì khác. Thúy lại tưởng tượng như bây giờ nếu không tìm thấy nhà dì Dung, hay dì Dung dọn nhà đi rồi (chuyện vô lý thế, mà Thúy vẫn cứ tưởng tượng ra) lúc đó không biết Thúy phải làm gì. Chắc Thúy sẽ chỉ òa lên khóc như một đứa con nít lên ba bị lạc mẹ giữa buổi chợ đông người. Thế rồi bỗng dưng nước mắt như lại sắp sửa ứa ra. Thúy thấy nghẹn ngào ở cổ. Thúy thấy rõ sự lăm lăm vô lý của mình. Bất giác Thúy khẽ mỉm cười và tự nghĩ « Con Thu mà hay được mình ngớ ngẩn thế này chắc nó sẽ cười chết! »

Nhưng mọi sự lo lắng của Thúy đều chỉ là tầm phào. Ông tài xế đã đưa Thúy đến nơi đến chốn. Lúc trả tiền, ông ấy nói:

— Cô trả bao nhiêu thì trả.

Thúy bối rối không biết phải đưa bao nhiêu mới là vừa, chẳng thiết cho mình, mà cũng chẳng bị ông ấy đòi thêm để mang tiếng là mình keo. Cuối cùng Thúy rụt rè đưa ra tờ giấy một trăm. Thấy ông ta cầm tiền một cách bình thản, Thúy thở phào!

Ở Sài Gòn thế mà khó thật. Từng ly từng tí, cái gì cũng có thể làm mình bị mắc lõm cái gì cũng có thể tố cáo mình là một kẻ quê mùa, kệch cỡm. Lúc chiếc xe tắc xi chạy đi rồi, Thúy đứng tần ngần bên hè phố với hai chiếc va li công kênh. Bây giờ đến lượt Thúy phải chịu đựng những con mắt nhòm ngó của mọi người trên hè phố. Bọn con nít thì xúm lại quanh Thúy, nhìn soi mói một cách hồn nhiên. Toàn thân Thúy nhột nhột như chỗ nào cũng nổi lên những mũi kim châm. Thúy phải lấy hết can đảm nhấc hai chiếc va li lên tay. Hai cái va li tuy nặng, nhưng không nặng bằng gót chân của Thúy. Thúy thấy rõ là mình đang bước những bước nặng nề.

(Còn nữa)

Em Vũ thị Lệ Dung, Saigon : Báo lễ xuân Nhâm Tý đã hết. Mời em ghé tòa soạn nhận lại số tiền em nhé.

Em Minh Cầm, Saigon : Em ngày thơ, dễ thương quá đi. Đừng buồn vì những người thông minh mà lại nổi những lời tàn nhẫn. Thông minh là nhờ bộ óc. Còn tính tình hiền hay ác là do trái tim biết rung động, biết yêu thương mà ra em ạ.

Em Trang mỹ Lệ, Tây Hạ : Suu tầm ở đâu thì nên ghi xuất xứ nghe em.

Em Hồng Linh, Chợ Lớn : Em ngày thơ quá đi thôi. Chị em lớn rồi, phải có gia đình chứ. Sao em lại phẫn uất tới bỏ học về quê. Em ơi ! Đừng buồn, chị ấy đi lấy chồng thì em lại có thêm một anh nữa để cưng chiều em nữa nè, thích không hả em ?

Em Thiên Long, Gia Định : Bạn bác bẽo thế thì thôi, chơi với bạn khác. Chiều thứ năm tới tòa soạn, cô N.T. sẽ trả lời mấy câu kia nghe em.

Em Trần duy Khánh, Đà Nẵng : Thu Giang là bút hiệu của cụ Nguyễn duy Cần, tác giả nhiều sách lắm, em lấy bút hiệu khác đi, em nhé.

Em Phạm anh Hào, Rạch Giá : Đọc thư em, chị không thể nào cười được. Cõi bộ cái cảnh làm lẫn lộn ra sao theo em ghê nhỉ. Dư bộ 3 thì đem về tòa soạn đổi lấy bộ khác nghe em.

Em Lưu ly Tơ, Diên Khánh : Chú Vi Vi gửi lời cảm ơn em. Mấy mẫu tem chú trúng giải từ những năm trước đã lưu hành lâu rồi. Thông dụng nhất là mấy mẫu «Lính thú đời xưa», giá 10 đồng, và «Cụ đồ nhỏ» giá 5 đồng, bưu cục nào cũng có bán em ạ.

Em Cơm Cháy, Saigon : Đó là sự trùng tên mà thôi. Bác Đình Gò và chị Mai Loan đã dắt nhau quay về làm loạn cả tòa soạn, ồn ào quá rồi, em đã vui chưa nào.

Em Tố Nga, Saigon : Nhóm Thiếu Nhi đó chính là anh chị em chúng ta đây. Ý kiến của em hay lắm. Cho chị kính lời thăm, má nghe em.

Em Lương văn Hòa, Tam Kỳ : Cụ Nguyễn hiền Lê và tất cả các bác các chú đều gửi lời ngợi khen và chúc em ngoan mãi đó em.

Em Ngọc Thủy, Saigon : Nghiền khoai là một kiểu khác đó mà, em gái.

Em Lê duy Quang, Qui Nhơn : Chị không thể trả lời thư riêng. Báo T.N. không có mục tem thư và chị cũng không sưu tập tem em ạ.

Em Nguyễn thiện Toán, Thủ Đức : Nhìn nét chữ chị tưởng các em còn nhỏ lắm, mà đọc nội dung, thấy các em suy nghĩ sâu sắc quá. Chị cầu chúc bút nhóm các em sẽ vươn lên cao, để sáng danh Hoa Rau Mống trên vòm trời nghệ thuật em nhé.

Em Linh Duy, Saigon : Đừng lo sợ quá, đi thi sẽ mất tinh thần, dễ làm bài sai, rớt oan uổng lắm. Em cứ cố gắng là ba vui rồi. Số 103 sẽ có cách học cho mau thuộc em ạ.

Em Nguyễn thị Nhi, Saigon : Chị không hiểu ý em muốn gì. Hiện nay tòa soạn vẫn gửi báo tới em đều đó thôi. Chắc em vẫn nhận được chứ. Không có ai giận em đâu mà, đừng buồn nghe em.

Em Lê đình Hùng, Phú Bôn : Dùng nhiều chanh và dấm mới hại. Uống nước chanh tốt, đỡ mệt lắm em ạ.

Em Nguyễn đức Cang, Ngoại ô : Hùng VI tên thật là Lương văn Bình, ở Tuy Hòa, không phải là con bác Chủ Nhiệm. Đã kích sau lưng thì đúng là hèn rồi. Nhưng em đừng làm cô ta giận nữa, vì khi người hèn nổi giận, họ sẽ phun nọc độc tại hại lắm đó em.

Em Nguyễn bá Nguyễn, Pleiku : Em thử hỏi nơi tiệm چاپ pho của người Việt gốc Hoa có thể mua được bút mực tàu em ạ.

Em Phạm văn Khánh, Thị Nghè : Em cứ việc gửi phiếu về xin gia nhập là được chấp thuận liền đó em.

Em Huỳnh tấn Lộc, Tân Hiệp : Cần có một chút năng khiếu và đọc nhiều sách báo thì sẽ viết trôi chảy em ạ.

Em Hồ hữu Hiếu, Thị Nghè : Phải vẽ bằng bút nét nhỏ, trông mới sắc sảo. Em nên tới sinh hoạt ở vườn Tao Đàn, vui lắm đó em.

Em Châu kim Quyên, Saigon : Anh đó than là bị vu cáo. Thật không hả em ?

Em Lưu ly, Bình Dương : Tòa soạn không đòi báo cũ lấy báo bộ em ạ.

Em Trần Lặng, Saigon : Chú Vi Vi đã luyện tập ngày đêm trong mười mấy năm trời. Nay chỉ học hàm thụ mỗi tuần một bài sợ kết quả chẳng được là bao, phải không em.

Em Lê kim Đông, An Xuyên : Là H.Đ.S thì gia nhập GDTN càng tốt chứ sao. Cùng một mục đích lạnh mạnh hướng thiện như nhau đó em.

Em Uyên thủy Phương, Biên Hòa : Đó là tình trạng chung của tất cả mọi người. Chị mừng thấy em đã biết suy nghĩ chín chắn mà lo phụ giúp với mẹ. Ước mong em sẽ được nhiều may mắn hơn. Vấn đề sinh hoạt, có lẽ nên tạm ngưng một thời gian thì hơn em ạ.

Các em : Tấn Lợi, Bà Sơn, Thốt Nốt — Lê bá Tuế, Hội An — Nguyễn trường Anh, Diên Khánh — Dương ngọc Thành, Nhơn Trạch — Gò Ghề, Saigon — NTTN, Mỹ Tho — Mộng Uyên Long, Kiên Giang — Thủy Hòa, Gia Định — Trần văn Nam, Rạch Giá — Thủy Hoàng, Saigon — Lê Hạnh, Hồng Giang, Đà Nẵng — Sần, Nha Trang — Lê đình

Hùng, Kontum — Trần thị Tuyết Hoa, Long Xuyên — Lá Lam, Gò Vấp — Uyên ương Thảo, Kiên Giang — Mây Mờ, Saigon — Nguyễn đức Hòa, Quảng Tín — Ka huỳnh Ca, Gia Định :

Chị đã nhận được thư. Hãy cười và nổi vòng tay lớn với các bạn trong khu Đại Đoàn Kết này các em nhé.

Thương mến tất cả các em

CHỊ ĐỖ PHƯƠNG KHANH

BÀI NHẬN ĐƯỢC CỦA CÁC EM (11)

Cỏ Non, Nguyễn thị Phê Dê, Vũ Khoa, Việt Sinh, Lan Thi, Nguyễn văn Tùng, Cơm Cháy, Lê đình Hùng, Hạ Kim, Lương văn Hòa, Lưu ly Tơ, Xà bá Trùng, Lương văn Bình, Tôn nữ Thụy Linh, Violette, Bạc Hà, Vĩnh Nguyên, Mực từ Niệm, Vi Lam, Hùng Nhã, Nguyễn mai Phương, Danh Ngàn, Khanh, Phạm duy Tân, Trần anh Dũng, Đàm thu Hà, Thiên Sơn, Phụng Tiên, Lê ngọc Hân, Hà vi Phạm, Hoàng thị Nguyệt Vy, Hoài ngọc Thu, Nguyệt Thi, Trầm Lặng, Nhật thủy Khôi Hoàng Kim, Đặng ngọc Khoa, Phúc bửu Thành, Hạ Giang, Hồng nhật Thanh, Lê vi Thủy Du, Dương ngọc Thành, Huỳnh thị Tiên Dung, Uyên ương Thảo, Nguyễn đình 1ố, Đặng Vũ, Hồ thị Thúy Vân, Quỳnh Anh, Lê tấn Phùng, Hoài linh Thủy, Nguyễn thị Ngọc Anh, Lưu ly, Thái Sơn, Trần đình Dũng, Đặng huy Hiệp, Anh Tuấn, Khanh, Ái Thi, PKPH BH, Nguyễn phi Hùng, Phan nguyên Cầm, Huỳnh Tấn Lộc, Tôn nữ Thụy Linh, Bút Non, Đỗ hoàng Kba, Huy Huy, Vũ văn Luận, Phạm thủy Linh, Võ thành Doãn, Hoài linh Vũ, Nguyễn tâm Hồn, Tê bình Phương, Rong lá Xanh, Cỏ Tím, Lê đình Hùng, Uyên lộc Thảo, Đào Linh, Nguyễn thị Đạo, Mộng uyên Long, Bơ ti Nguyệt, Nguyễn phước Thuận, Hoa mấc Cỏ, Thanh Triều, Nguyễn thị Phúc Yên, Bình Giang, Hoài Hà, Thảo, Chố lan Bình, Hàm mấc Quân, Hồ thị Tuyết Hồng, Kiều tấn Tuyển, Kim Yến, Lan Thi, Việt Sinh, Nguyễn văn Tùng, Cơm Cháy, Lê đình Hùng, Vũ Khoa, Hữu Hạnh, Mai trần Phan Nguyễn, Lá Cây, Nguyễn thị Phúc Uyên, Nguyễn phương Định, Trương thị Uyên My, Trần thị Cỏ Nhung, Chu thị Thu Hằng, Mỹ Dung, Phan Nguyễn, Lê kim Luận, Oanh Oanh, Lương minh Phúc, Lâm gia Trang, Phạm văn Hùng, Gò Ghề, Hoàng tuổi Ngọc, Kiều thị Thu Vân, Cỏ Ngọc, Thiên Lý, Trương ngọc Côn, Trương Giang, Nguyễn văn Nhường, Rong thủy Dương, Bạch hoàng Dũng, Trúc Sơn, Tê Tê.

